

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

PİYANO ÖĞRETİMİNDE DEŞİFRE BECERİSİNİN
KAZANDIRILMASI

Burcu ÖZER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

DOÇ. DR. Nalan YİĞİT

Konya–2010

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

PİYANO ÖĞRETİMİNDE DEŞİFRE BECERİSİNİN
KAZANDIRILMASI

Burcu ÖZER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

DOÇ. DR. Nalan YİĞİT

Konya–2010

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Burcu ÖZER
	Numarası	075217011002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/ Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	PİYANO ÖĞRETİMİNDE DEŞİFRE BECERİSİNİN KAZANDIRILMASI

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Burcu ÖZER

T. C.
SELÇUK UNIVERSITY
Educational Sciences Institute

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Burcu ÖZER
	Numarası	075217011002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı/Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Nalan YİĞİT
Tezin Adı		Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan Profesyonel Ses Eğitimi (Şan) Alan Bireylerin Ses Özelliklerinin İncelenmesi başlıklı bu çalışma 30/06/2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç. Dr. Nalan YİĞİT	Danışman	
Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK	Üye	
Yrd. Doç. Dr. Nurten SARGIN	Üye	

ÖNSÖZ

Piyano öğretiminde deşifre konusunu irdelleyen bu çalışma, alanındaki ilk deneysel araştırma olma niteliği taşımaktadır. Konuyla ilgili yazılı Türkçe kaynakların (makale, kitap, tez vs.) yetersizliği, öğrencilerin Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Dersi Öğretim Programında 9. Sınıflar için kazandırılması belirlenen tonaliteleri çalmakta güçlük çekmelerinden dolayı seçilen deşifre parçalarda do majör tonunun dışındaki tonalitelere çok fazla yer verilememesi, piyano öğretmeni sayısının yetersizliğinden dolayı bir ders saatine 2 veya 3 öğrencini sığdırılmaya çalışılması ve çalışma ortamında karşılaşılan gürültü, piyano çalışma odalarının verimsiz yapısı gibi olumsuzluklar araştırmada karşılaşılan başlıca güçlüklerdir.

Karşılaştığım bütün güçlüklerle rağmen deneysel süreçte öğrencilerin gelişimini gözlemlemek heyecan verici bir tecrübe olmuştur. Çalışmamın hazırlanışındaki her aşamada beni yönlendiren, cesaretlendiren, her türlü problemde yardımını esirgemeyen çok değerli danışman hocam Doç. Dr. Nalan YİĞİT’e, parça seçimi ve gözlem formlarının hazırlanması aşamasında uzman olarak görüşlerinden yararlandığım Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyelerinden Prof. Gül ÇİMEN ve Prof. Nevhiz ERCAN’a ve Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd. Doç.Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN’a, Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi birinci sınıftan deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilere ve öğretmenlerine, ön ve son test gözlem değerlendirmelerini yapan Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Özer KUTLUK’a ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Belir TECİMER’e, araştırmamın istatistiksel analizlerini yapan Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Arş. Gör. Ayşe NEĞİŞ IŞIK’a teşekkürlerimi sunarım.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Burcu ÖZER
	Numarası	075217011002
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Nalan YİĞİT
	Tezin Adı	PİYANO ÖĞRETİMİNDE DEŞİFRE BECERİSİNİN KAZANDIRILMASI

ÖZET

Bu çalışma, piyano öğretiminde düzenli deşifre çalışmalarının piyanoda deşifre alma becerisine etkisini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma kontrol gruplu deneysel bir çalışma olup, Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi birinci sınıftan 12 öğrenci seçilmiş yapılan seviye belirlemenin ardından deney ve kontrol grubuna 6'şar öğrenci seçilmiştir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan ön testin ardından, kontrol grubundaki öğrencilere deşifreyle ilgili çalışmalar yaptırılmamış, deney grubuna ise 13 hafta boyunca düzenli olarak deşifre çalışmaları yaptırılmış, üç kez ara gözlem kayıtları alınmıştır. Bu süre sonunda ön testte yapılan ölçümler son testte tekrar deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarından ön test ve son testte elde edilen veriler istatistik olarak analiz edilmiştir.

Yapılan Mann Whitney U ve Wilcoxon işaret testi analizleri sonucunda, deney ve kontrol grupları arasında ön test için seviye farkı olmadığı, son testte ise deney grubu lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda düzenli deşifre çalışmaları yapan deney grubunun deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Piyano öğretimi, Deşifre, Beceri

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Educational Sciences Institute

Student's	Name and Surname	Burcu ÖZER
	Number	075217011002
	Department/Division	Fine Arts Education/Music Education
	Programme	Master with Thesis
	Advisor	Assoc.Prof. Dr. Nalan YİĞİT
Acquisition of Sight Reading in Teaching Piano		
	Name of Thesis	

SUMMARY

This study is conducted to determine the effects of regular sight reading activities on playing the piano pieces with sight reading.

This experimental study is conducted at Konya Çimento (Cement) Fine Arts and Sports High School with 12 students, six students in the experimental and six in the control group, in the first grade. These students were enrolled in the study after a placement test for playing the piano out of their repertoire.

An pretest was conducted with the students in both groups. Afterwards sight reading activities for playing the piano was conducted for 13 weeks with the experimental group; whereas the control group did not receive activities of this kind but continued with the regular curriculum provided by the Ministry of Education. Within these 13 weeks three intermittent observation records were made based on the criteria provided by the pretest. At the end of the term a post test was applied to both experimental and control groups. The data obtained from the pretest and post test were evaluated statistically.

Mann Whitney U and Wilcoxon item analysis results revealed that there were not any significant outcomes in the pretests of both groups; however, there was a significant difference in favor of the experimental group in the post test. Hence, it can be assumed that regular sight reading activities for playing the piano led to an enhancement in the acquisition of playing the piano by sight reading.

Key words: Skill, teaching the piano, sight reading

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
TEZ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
KISALTMALAR.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Cümlesi.....	4
1.2. Alt Problemler.....	4
1.3. Amaç	4
1.4. Önem.....	4
1.5. Sayıtlılar.....	4
1.6. Sınırlılıklar	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Eğitim, Sanat Eğitimi.....	6
2.2. Müzik Eğitimi	8
2.3. Çalgı Eğitimi.....	10
2.3.1. Piyano Eğitimi	11
2.4. Deşifre.....	13

2.4.1. Deşifrede Uyulması Gereken Kurallar	19
2.4.2. Deşifre Öğrenimine Yönelik Öneriler	22
2.5. İlgili Yayın ve Araştırmalar	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	25
YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Modeli.....	25
3.2. Araştırmanın Yürütülme Planı.....	30
3.3. Veri Toplama Yöntemleri.....	31
3.4. Verilerin Analizi	31
3.5. Gözlemciler Arası İlişki Analizi.....	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	34
BULGULAR ve YORUMLAR	34
4.1. Deney ve Kontrol Grubunun Deşifreye yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	34
4.2. Deney ve Kontrol Grubunun Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar	36
4.3. Piyano Öğretiminde Deşifre İçin Yazılan Parçalarla Yapılan Çalışmaların Deşifre Becerisini Kazandırmasında Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	38
4.4. Ara Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	40
4.5. Öz Değerlendirme Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	41
4.5.1. Deney Grubundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	41

BEŞİNCİ BÖLÜM	43
SONUÇ ve ÖNERİLER	43
5.1. Sonuçlar	43
5.2. Öneriler	45
KAYNAKÇA.....	46
EKLER.....	51
ÖZGEÇMİŞ	69

KISALTMALAR LİSTESİ

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.5.1. Gözlemciler Arası Ön Test 1 İçin İlişki Analizi.....	31
Tablo 3.5.2. Gözlemciler Arası Ön Test 2 İçin İlişki Analizi.....	32
Tablo 3.5.3. Gözlemciler Arası Son Test 1 İçin İlişki Analizi	32
Tablo 3.5.4. Gözlemciler Arası Son Test 2 İçin İlişki Analizi	33
Tablo 4.1.1. Deney ve Kontrol Grubunun (Ön Test 1) Deşifreye Yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Bulgular	34
Tablo 4.1.2. Deney ve Kontrol Grubunun (Son Test 1) Deşifreye Yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Bulgular	35
Tablo 4.2.1. Deney ve Kontrol Grubunun (Ön Test 2) Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Bulgular	36
Tablo 4.2.2. Deney ve Kontrol Grubunun (Son Test 2) Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Bulgular	37
Tablo 4.3.1. Deney Grubunun Deşifre Parçalarıyla Yaptığı Çalışmaların Deşifre Becerisini Kazanmalarındaki Etkisine İlişkin Bulgular.....	38
Tablo 4.3.2. Kontrol Grubunun Deşifre Amacı Gütmeden Yaptıkları Repertuar Çalışmalarının Deşifre Becerisini Kazanmalarındaki Etkisine İlişkin Bulgular	39
Tablo 4.4. Ara Gözlem Grafikleri.....	40

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Piyano; pek çok özelliğinden dolayı mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda en çok kullanılan çalgılar arasında yer almaktadır.

Yönetken'e (1996) göre; tek başına çoksesliliği elde edebilen, hem solo hem de eşlik çalgısı olma özelliği bulunan piyano; aynı zamanda müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun çalgıdır. Çünkü piyano; sabit perdeli, entonasyon problemi olmayan özelliğe sahiptir. Ses sınırı geniş olan piyano kulak eğitime en uygun çalgıdır. Ayrıca armonik eşlik çalgısı olup büyük eserlerin analizine de elverişlidir.

“Piyano çalgı olarak her tür ve yoğunluktaki çoksesliliğin elde edilebileceği, gelişimini tamamlamış tartışmasız tek çalgıdır” (Kıvrak, 2003:210).

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan biri olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde çalgı eğitiminin önemli bir boyutunu oluşturan piyano eğitimi, zorunlu ders kapsamındadır.

“Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik eğitimi programının temelini oluşturur. Piyano dersi alan öğrencilerin kulak eğitimi, çok sesli duyuları ve tonal duyguları gelişir. Bu sebeple AGSL'nde her öğrenci dört yıl boyunca piyano dersi almak zorundadır” (MEB, 2006).

Piyano eğitimi; “çalgıyı seslendirmek için bireyin davranışlarında müzikal, teknik ve estetik nitelikli yeni davranışlar kazandırmak amacıyla uygulanan sürecin tümü olarak nitelendirilebilir” (Yılmaz, 2006:584).

Piyano dersinin genel hedefleri;

1. Doğru nota çözme yeteneğini kazanabilme ve doğru ritimle çalmayı öğrenme,
2. On parmağına hakim olabilme, beyni ile parmakları arasında koordinasyon kurabilme,

3. Çok sesli duyma yeteneğini geliştirebilme, herhangi bir şarkının eşliğini doğru akorlarla, doğru fonksiyonlarla yapabilme,
4. Öğrendiklerini kendi başına denetleyebilme, nasıl öğretileceğini öğrenebilme,
5. Müzik zevkini ve görüşünü geliştirebilme,
6. Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarını geliştirebilme,
7. Bir başkasının söz konusu davranışlarını denetleyebilmedir (Kamacıoğlu, 1996).

Bu hedeflerin ilk sırasında yer alan doğru nota çözme yeteneğini kazanma yani deşifre; piyano eğitimi sürecinde kazanılması gereken en temel ve önemli becerilerdendir. Nitekim MEB AGSL Piyano Dersi Öğretim Programında da temel beceriler arasında yer alan deşifre becerisi, “piyano literatüründeki eserlerin seslendirilebilmesi için gerekli olan notasyonu doğru okuma ve klavyeye doğru aktarabilme becerisidir. Öğrenciler derslere ödev aldıkları eserleri deşifre etmiş olarak gelebilecekleri gibi yeni bir eseri bazen öğretmen ile birlikte ders esnasında deşifre ederek de öğrenebilirler. Çalışılmamış bir eseri ilk görüşte iyi ve yanlışsız çalabilmek hemen hemen imkansızdır. Ancak kültürlü bir müzikçi, ilk görüşte eseri anlayarak iyiye yakın bir derecede çalabilir. Genel bir anlatımla müzik dilinin şifrelerini çözümüleme yöntemi olarak kabul edilen deşifre becerisi, öğrencilerin piyanoda çalacakları eserleri çözümleyebilmeleri için gerekli ve zorunludur” (MEB, 2006).

Evrensel bir dil niteliği kazanmış müziğin alfabesi olan notaları doğru okuyup çalabilmek bir dildeki metin okuma becerisine benzemektedir. Alfabeyi öğrenip sözcükleri ve cümleleri doğru ve hızlı okuyabilmek düzenli okuma egzersizlerinin yapılmasıyla gelişmektedir. Gelişen okuma becerisiyle kişi farklı türdeki kitaplar sayesinde okuma dağarcığını geliştirebilir. Piyano eğitiminde de deşifre çalışmaları düzenli yapıldığı takdirde nota okuyamamaktan kaynaklanan problemler en aza indirgenebilir. Böylece öğrenci farklı türde eserler çalışabilir; repertuarını, müzik zevkini, yorumunu geliştirebilir, kısacası eğitim sürecindeki diğer basamaklara rahatlıkla geçebilir.

“AGSL’nde verilen piyano eğitimi, mesleki müzik eğitimine hazırlık niteliğinde olması ve piyano eğitiminde hedeflenen temel davranışların ilk kez biçimlendirilmesi nedeniyle özel bir önem taşımaktadır” (Kalyoncu, 1996:5).

Bu nedenle eğitim sürecindeki her basamağın atlanmadan, sistematik ve dikkatli bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

Deşifre, piyano eğitiminde kilit nokta olarak yer almasına rağmen çoğunlukla göz ardı edilen ya da öğrenci tarafından fazla önemsenmeyen bir boyut olarak yer almakta, genellikle öğrenciler teknik anlamda üst düzeylere gelerek daha zor ve daha seçkin eserleri çalma isteği duymakta ve bu düşünce doğrultusunda zamanlarının büyük bir bölümünü teknik çalışmalara ayırmaktadırlar. Bu nedenden dolayı, çalışmada ileri basamaklara gelmiş, ancak deşifre becerisini yeterince geliştirememiş öğrencilere çok sık rastlanmaktadır (Coşkun, 2001).

“Deşifre çalma, piyano eğitiminin başlangıcından itibaren öğrenciye kazandırılması gereken en önemli becerilerden biridir. Deşifre becerisi, öğrenciye piyano eğitiminde büyük kolaylık ve yarar sağlamanın yanı sıra, ilerideki meslek hayatı için de temel bir kaynak oluşturur. Deşifre büyük ölçüde öğrencinin zekasına, yeteneğine ve müzisyenliğine dayanır. Bununla birlikte, öğretmen rehberliğinde, iyi hazırlanmış bir öğretim programı ve sistemli bir çalışma ile her öğrenci deşifre becerisini geliştirebilir” (Çimen, 2001).

Bu araştırmada piyano öğretim sürecinde düzenli deşifre çalışmalarının deşifre okuma ve çalma becerisine etkileri incelenecektir.

1.1. Problem Cümlesi

Piyano öğretiminde düzenli deşifre çalışmalarının deşifre çalma becerisi üzerindeki etkisi nedir?

1.2. Alt Problemler

1. Piyano öğretiminde deşifreye yönelik bilişsel davranışların kazanılma durumu nedir?
2. Piyano öğretiminde deşifre esnasında bilişsel davranışları performansa aktarma (devinişsel davranışları kazanma) durumu nedir?
3. Piyano öğretiminde deşifre parçalarla yaptığı çalışmaların deşifre becerisini kazanmalarındaki etkisi nedir?

1.3. Amaç

Bu çalışmada, piyano öğretiminde düzenli deşifre çalışmalarının piyanoda deşifre çalma becerisine etkisini tespit etmek amaçlanmıştır.

1.4 Önem

Çalışma; deşifre konusunda varsa eksikliklerin giderilmesinde önerilerde bulunulması ve öğrencilerin ileride deşifreden kaynaklanan problemlerini belirlemek açısından önem taşımaktadır. Ayrıca bu alanda yapılan ilk deneysel çalışma olması bakımından da önemlidir.

1.5. Sayıtlar

1. Kontrol edilemeyen değişkenlerin deney ve kontrol gruplarını aynı düzeyde etkilediği,
2. Ulaşılan kaynakların yeterli olduğu varsayılmaktadır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi birinci sınıf öğrencileriyle,
2. Deşifre çalışmaları için yazılmış Specimen Sight-Reading Tests Grade 1, Grade 2 ve Read and Play No:1 adlı kitaplardan seçilen parçalarla,
3. Literatür taraması sonucu ulaşılan kaynaklarla,
4. Araştırmacının kendi olanakları ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim, Sanat Eğitimi

Eğitim; çok boyutlu, kapsamlı birçok pozitif bilimden ve yaklaşımdan kaynağını alan bir süreçtir. Eğitimin dayandığı farklı felsefi sistemlerin ve psikolojik yaklaşımların oluşundan dolayı değişik eğitim tanımlamalarına rastlanmaktadır.

“İdealistler eğitimi Tanrı’ya ulaştırma süreci için yapılan etkinlikler, Realistler insanı toplumun değerine göre yetiştirme süreci, Marxistler çelişkiyi en aza indirip üretimde bulundurma süreci, Pragmatistler yaşantılar yoluyla kişide istendik davranış değişikliği oluşturma süreci, Varoluşçular ise insanı sınır durumuna getirme süreci olarak ele almışlardır” (Sönmez, 2001:2). Bugün yaygın kullanılan tanımıyla “eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk,1994:12).

Bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranışlarıyla bir bütün olan bireyde, belli amaçlar doğrultusunda davranış değişikliği meydana getirme ve onu geliştirme süreci olan eğitim, “bilim,teknik ve sanat”ın her üçünü de kapsayan çok boyutlu çağdaş bir yaklaşımla gerçekleştirilmelidir.

Aral’a (1999) göre çağdaş eğitim anlayışı; bilgi aktarımı ile birlikte beceri kazandırmayı, ilgi ile yetenekleri geliştirmeyi, bireyde var olan yaratıcılık yeteneğini açığa çıkararak topluma yapıcı, yaratıcı ve üretici kişiler kazandırmayı, gerek bilim ve teknikle gerekse düşünsel, sanatsal ve kültürel alanda yeni ürünler ortaya çıkaran toplumlara ulaşmayı amaç edinmektedir.

Bireyin duygu ve düşüncelerini dış dünyaya aktarmasında, kendini özgür bir biçimde ifade edip yaratıcılığını ortaya çıkarmasındaki en önemli araçlardan biri sanattır.

Read’e (1960) göre sanat; duygu, düzen, tasarım ve izlenimleri; belli durum, olgu ve olayları; belli bir amaç ve güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş gerçekleri anlatan özgün ve estetik bir bütündür.

“Sanat denen şey; duyma-düşünme ve yaşamın şiirselliği içinde yeryüzünü mesken edinme uğraşında ‘dünyalar’ kurmanın bir yoludur. Dolayısıyla insanı aklın üst düzeylerine yükseltebilecek belki de tek alandır” (Nalbantoğlu, 1995: 35).

Çağdaş eğitimin hedeflediği araştırmacı, sorgulayıcı, yeniyi açık yaratıcı bakış açısına sahip bireyler yetiştirme sürecindeki en önemli boyutlardan birini sanat eğitimi oluşturmaktadır.

San’ın (1977) belirttiği gibi sanat eğitimi ya da bir başka deyişle; sanat yoluyla eğitim, kimi düşünürlerce Plato’ya kadar indirilmekte, kimilerince de ancak yirminci yüzyılda söz konusu olabilecek bir etkinliğe kavuşmuş olarak kabul edilmektedir. Sanat eğitiminin kuram olmaktan çıkıp, topluca konuşulması, uygulamaya geçiş yönünde adımların atılması, Almanya’da 1890’larda başlamaktadır. 1901’de Dresden’de, 1903’te Weimar’da ve 1905’te Hamburg’da yapılan Sanat Eğitimi Kongreleri, bu akımın gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Çocuğun sanata ilişkin yaratıcılığı üzerinde önemle durulması, resim olsun, müzik olsun, bedensel hareketler ve edebiyat dersleri olsun, çocuğun tüm uğraşlarında sanatsal yöne değer vermesi, hatta bunların ağırlık taşımalarının gerekliliği kabul edilmiştir (Gün, 2007).

Uçan’a (1994) göre bireyin bilişsel, devinişsel yönlerinin yanında duyuşsal yönünün de gelişmesinde çok önemli rol oynayan sanat eğitimi, temelde sanatsal etkinlik ve etkileşimler yoluyla, bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni olgusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaya yöneliktir.

Sanat eğitimi kendi içinde Plastik sanatlar, Fonetik sanatlar ve Dramatik sanatlar olmak üzere dallara ayrılmıştır. Müzik eğitimi Fonetik sanatlar içinde yer almaktadır.

2.2. Müzik Eğitimi

Sanatın en önemli dallarından biri müziktir. Müzik, çağlardan beri insan yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır. Müzik kavramı insanla birlikte varolmuş, gelişmiş ve sanatsal boyuta taşınmıştır.

Güzel Sanatlar eğitiminin önemli bir dalı olan müzik eğitimi “insanın yakın çevresi ile müzik yoluyla ilişki kurabilmesini, toplumsallaşmasını, müziği bilinçli olarak üreten ve tüketen bir birey olmasını sağlar” (Özen,1994).

Bebek’e (2007) göre müzik eğitimi bireylerin, giderek toplumların, sağlıklı, saygın, becerikli, yordamlı, dürüst, çalışkan, üretken, uyumlu ve çağdaş olabilmeleri için bir düşünce ve davranış eğitimidir. Müzik eğitimi ile kazandırılmak istenen her boyut kişiyi giderek toplum ya da toplumları maddi ve manevi olarak besler, biçimlendirir ve yüceltir. Maddi ve manevi, sağlam yetişmiş bireylerden sağlam toplumlar oluşur.

Müzik; “1. İnsanı toplumsallaştırıcı bir eğitim aracıdır,

2. İnsanı yücelten bir güzel sanat evrenidir. Yücelen insan hem kendisi ve hem de toplum için değer olacağından müzik, eğitici-toplumsallaştırıcı olsa da, yüceltici olsa da insanın ve toplumun hizmetindedir. Bir toplumsal grup içinde müzik yaparak müzik aracılığı ile toplumsallaşma gerçekleştirilebilir. Bunun için müziğe nüfus etmiş olma, onu tanıma ve çalgıda ustalaşmışlık önem kazanmaktadır” (Günay, 2006:189).

Uçan’a (2005) göre özü itibariyle eğitsel bir nitelik taşıyan müzikle olan ilişkinin biçimine, yönüne kapsamına ve derecesine göre herkes ondan belli kazanımlar edinir.

Müzik eğitimi üç ana başlık altında incelenebilir:

- 1- Genel müzik eğitimi
- 2- Özengen (amatör) müzik eğitimi
- 3- Mesleki (profesyonel) müzik eğitimi (Uçan, 1989:5-6)

Genel müzik eēitimi birey ayrımı yapmadan her düzey ve aēamada verilen bir eēitim olup amacı; bireye temel müzik eēitimi, kültürü ve belli baēlı müziksel becerileri kazandırmaktır. Genel müzik eēitimi; müzik bilgisinin arttırılması ve daha bilinçli müzik dinleyicilerinin topluma kazandırılması ve böylece müzik sanatının geliştirilmesinde temel adım olarak büyük önem taēımaktadır.

Özengen müzik eēitimi özünü genel müzik eēitiminden almakla birlikte müzikle daha ilgili, istekli olan bireylere etkin bir müziksel katılım saēlamak ve bu beceriyi geliştirip mziēi hayatlarında amatörce sürdürmek isteyen kiēilere verilen eēitimdir.

Mesleki müzik eēitimi ise, mziēi meslek olarak seēen, müzik alanının bütününde ve ya belli bir dalında uzmanlaēmak isteyen, mziēi meslek olarak seēebilmek iēin belli düzeyde yeteneēi olan bireylere verilen eēitim olup amacı mesleki müziksel davranıēları ve birikimi kazandırmaktır. Ülkemizdeki mesleki müzik eēitimi, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri’nde, Konservatuarlar’da, eēitim fakültelerine baēlı Müzik Eēitimi Anabilim Dallarını’da ve özel müzik eēitimi kurumlarında gerēekleētirilmektedir.

Mesleki müzik eēitimi kurumlarından birisi olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL); güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan ērencilerin eēitimlerini saēlamak, ērencileri araētırıcı ve geliētirici ēalıēmalara yöneltmek, yetenekleri doērultusunda seēenekli, baēımsız, doēru yorumlar ve uygulamalar yapabilecek kiēiler olarak yetiētirmek, ērencilerin milli ve milletlerarası tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımalarına ve anlamalarına yardımcı olmak amacıyla kurulmuētur (Gneē, 1995).

Mesleki müzik eēitiminde atılan ilk adımlardan biri olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, müzik ēretmenliēi anabilim dallarına nitelikli ērenciler yetiētiren, kapsamlı müzik eēitimi vererek müzik sanatını daha ileri boyutlara taēımayı hedefleyen bir kurum olduēu iēin önem taēımaktadır.

“Ayrıca, bu liselerin kuruluēunda müzik eēitimi veren yüksek ēretim kurumlarından baēka, müzik dıēında eēitim veren yüksek ēretim kurumlarına da ērenci yetiētirerek, diēer meslek gruplarında müzikten anlayan insanlar olmasını

sağlama düşüncesi de söz konusudur. Ancak, bu liselersen mezun olan öğrencilerin neredeyse tamamının üniversitelerin müzikle ilgili bölümlerine girmek için hazırlandıkları görülmektedir” (Dicle,1996:43).

Bu liseler, özellikle müzik eğitimi anabilim dallarına alt yapı sağladığı için bu öğretim kurumlarındaki seviyeyi yükseltmiştir. Lisede ve lisansta dörder yıl eğitim alan öğrenciler toplam sekiz yıl süren bir müzik eğitimi görmektedirler. Bu da müzik eğitiminin kalitesini yükseltmektedir(Tütün, 2003).

2.3. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin önemli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, güzel sanatlar liselerinde de özenle üzerinde durulması gereken konuların başında gelmektedir.

Uçan’a (1993) göre çalgı eğitimi, ister genel, ister özengen ,ister mesleki amaçlı olsun her düzeyde yapılan müzik öğretiminin en önemli, en anlamlı boyutlarından biridir. Öğrenci çalgı eğitimi yoluyla yeteneğini geliştirerek müzikle ilgili bilgilerini zenginleştirecek ve müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkarmaya çalışacaktır.

“Çalgı eğitimi, bireyin yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran, mesleki müzik eğitiminin çok önemli bir boyutudur. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini bir bütün halinde ele alan çalgı eğitimi yoluyla birey, teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanır, kültürel yaşamı zenginleşir. Böylece eğitimin amaçladığı yaratıcı, uygulayıcı, araştırmacı, çağdaş, yorumlayıcı, eleştirici ve kendine güvenen bireyler yetiştirilir”(Tufan, 1996).

Tufan’ın da belirttiği gibi bireyi bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle ele alan çalgı eğitimi, eğitim sürecinin başladığı ilk basamaktan itibaren iyi programlanmalı ve her aşama düzenli uygulanmalıdır.

“AGSL’den başlamak üzere üniversiteler Müzik Öğretmenliği ABD’de devam eden toplam sekiz yıllık çalgı eğitimi süreci içerisindeki basamakların her öğrenci için çok iyi planlanıp değerlendirilmesi, çalgı çalma disiplininin öğrencilere

sabırla, hiçbir basamak atlamadan verilmesi büyük önem taşımaktadır. Aksi halde çalgı çalma, bir disiplin olmaktan çıkarak öğrencinin teknik sorunlarla boğuştuğu ve giderek dağ gibi büyüyen sorunlar silsilesi olmaya başlamaktadır”(Çilden, 2003).

2.3.1. Piyano Eğitimi

Müzik eğitimi kurumlarında verilen çalgı eğitiminin önemli bir dalını piyano eğitimi oluşturmaktadır. Piyano, çok ses üretebilen özellikteki yapısı, sabit akordu, hem solo hem eşlik çalgısı olarak kullanılabilme özelliklerinden dolayı müzik eğitiminin temel ve müzik eğitimi kurumlarının pek çoğunda zorunlu yardımcı çalgı olarak yer almaktadır.

“Çalgı eğitimi, bireyin yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran, mesleki müzik eğitiminin çok önemli bir boyutudur. Piyano eğitimi ise bu anlayışı daha farklı alanlara taşıyan özel bir disiplindir, yani derstir. Bu ders öğrencinin aldığı genel müzik eğitimi içerisinde çok sesliliği yaşayabilmesi, duyabilmesi ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak yaşadığı bir süreçtir” (Tufan, 1996:129).

Buchanan (1964) ve Vernezza (1967), piyanoyu müzik yapma, dinleme ve müziksel okuma becerileri kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma bakımından, en yaygın ve en temel çalgı olarak kabul etmekte ve piyano eğitiminin, müzik programlarının vazgeçilmez parçası olduğunu söylemektedir (Kasap, 2004).

Tüm bu sebeplerden dolayı müzik eğitim programlarında önemli bir yere sahip olan piyano eğitimi; AGSL.’lerinde zorunlu çalgı eğitimi olarak verilmektedir. Bu çalgı eğitiminin zorunlu olarak verilmesinin nedenleri Kutluk’a (1996) göre; piyano çalan kişinin çoksesliliği kavrama, deşifre, müziksel işitme, armoni, biçim yönünden bilgilendirme gibi müziğin çok önemli alanlarında gelişme olanağı bulması ve piyanonun kendisine yeten bir solo çalgı olmasının yanı sıra, başka çalgılara ya da insan seslerine eşlik yapmakta kullanılan bir eşlik çalgısı olması yönünden eğitsel müzik öğretiminde önem teşkil etmesidir.

Camp'a (1992) göre piyano öğretimi; beden, zihin, duygu ile ve görme, işitme, dokunma duyuları ile iç içedir. Bu bağ içinde öğrenci, öğrenmek için nota okuma, ritim, müzikal algılama, teknik, stil, yorumlama ve müziği icra etmede gelişmelidir (Yılmaz, 2006).

Uygulamalı ve teorik yönleriyle bir bütün oluşturan piyano derslerinde hedeflenen öğrenme düzeyine ulaşılabilmesi için teorik ve uygulamalı alanların birbirini desteklemesi gerektiği bilinmektedir.

Ünlü pedagog Ernst bu konuda yaptığı çalışmalarda piyano derslerinin teorik ve pratik yönlerini ele alan birincil ve ikincil öğrenme alanlarını tespit etmiştir:

Birincil Öğrenme Alanları

- Deşifre Çalma
- Ezbere Çalma
- Yorum
- Birlikte Çalma
- Doğaçlama
- Besteleme

İkincil Öğrenme Alanları

- Çalma Tekniği
- Bedensel Eğitim
- Müzik Teorisi
- Eser Analizi
- Müzik Tarihi
- İşitme Eğitimi

Bu öğretim alanlarından birinci öğrenme alanı, tamamen uygulama eğitimini kullanmış, ikinci öğrenme alanında ise teorik bilgilere yer verilmiştir (Kahramansoy, 2006:13).

2.4. Deşifre

Ernst'ün birincil öğrenme alanında ilk sırada yer verdiği deşifre çalma piyano eğitiminde kazanılması gereken temel becerilerden biridir. Akıcı bir deşifre okuma becerisinin kazanılması, piyano eğitim sürecinde karşılaşılan pek çok problemin çözülmesinde önemli rol oynamaktadır. Agay; deşifre becerisini okuma becerisine benzetmiş ve Ernst'e benzer bir yaklaşımla deşifre çalma becerisinin birinci öncelikte olduğunu belirtmiştir.

“ Bir çocuğun ilkokuldaki ödevi, okumayı öğrenmektir. Çocuk ancak okumayı öğrendikten sonra diğer konulara ve daha ayrıntılı çalışmalara geçebilir. Aynı şekilde, piyano eğitiminde de müziği kolaylıkla ve güçlük çekmeden çalabilme yeteneği birinci önceliktedir. Deşifre sadece iyi bir müzisyen olabilmenin temel bir faktörü değil, ayrıca yaşam boyu sürececek müziksel doyumun potansiyel kaynağıdır” (Agay, 1981:197).

Etimolojik olarak Fransızca kökenli olan deşifre sözcüğü, “gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü” anlamına gelen “chiffre” (işaret) sözcüğünün başına “de-” takısı getirilerek türetilmiştir (Özgür, 1995).

Almanca'da “dechiffiert” veya “von Blatt gespielt”, İtalyanca'da ise “a prima Vista” sözcükleri deşifre sözcüğünü karşılamaktadır. İngilizce'de ise “decipher” sözcüğü şifre çözmek, yorumlamak anlamındadır ama bir müzik yapıtını hazırlıksız okumak için sight-reading terimi kullanılır (Çimen,1997).

Deşifre sözcüğü genel anlamıyla;

1. Günlük yaşantımızda bilinmeyen bir olayın ortaya çıkması ya da çıkarılması (Tufan,2000)
2. Şifreli ya da okunması zor bir yazıyı çözmek, okunur duruma getirmek (Çimen, 1997)
3. Zor ve anlaşılması güç bir şeyin anlamını bulmak, çözmek (Özgür, 1995) anlamlarında kullanılmaktadır.

Deşifre sözcüğünün müzik terimi olarak ifade ettiği anlamlar ise;

1. İlk kez karşılaşılan bir müzik yazısını hazırlıksız olarak okuma ve çalma (Çimen, 1997)
2. Bilinmeyen bir müzik yapıtını çözümleyebilmek (Özgür, 1995)
3. Bir müzik yapıtının notalarını ilk görüşte okuyuvermek ya da icra edebilmek (Sözer, 1998:216) şeklindedir.

Fenmen (1997), deşifreyi “çalışma deşifresi” ve “ çalma deşifresi” olarak ikiye ayırmış; çalışma deşifresini repertuara alınacak bir eseri ayrıntılı inceleyerek yavaş ve dikkatli okumak ve ya çalmak; çalma deşifresini ise ele alınan bir eseri temposuna yakın bir hızda çalmaya dikkat ederek, temiz çalmaya özen göstermekten çok, eserin karakter ve anlatımına dikkat ederek okumak ve ya çalmak olarak tanımlamıştır.

Bir müzik terimi olarak deşifre tanımlarının birleştikleri ortak nokta olan hiç bilinmeyen bir müzik yazısını ilk görüşte okumayı Agay her ne kadar metin okumaya benzetse de, bir müzik yazısını özellikle de çift porte, iki farklı anahtarla piyano için yazılan bir müzik sayfasını ilk görüşte okumak karmaşık ve ciddi çalışma gerektiren bir iştir. Bu nedenle düzenli çalışmalar yaptırılarak öğrencilere deşifre becerisinin kazandırılması gerekmektedir.

Brown’a (1996) göre; nota okuması zayıf olan öğrenci daima geriye, parçanın başına döner; nota okumada güçlükler yaşar. Notaları kolaylıkla okuyabilen öğrenciler yeni parçaları çalışmayı eğlenceli bulurken, okuması zayıf öğrenciler, bir parçanın tüm notalarını okuyamadan yorulurlar çünkü öğrenme işlemi yavaştır. Bir dönem ve ya yıl boyunca yalnız iki veya üç parça çalabilen öğrenciler vardır. Bu da onların müzik eğitimleriyle ilgili ciddi bir sınırlamadır. Oysa iyi nota okuyabilen öğrenciler geniş bir repertuara sahip olabilir, müziği çok yönlü keşfedebilir, böylece nota okuma becerilerini geliştirirler. Çocukların okulda okuma becerileri de benzer bir şekilde gelişmektedir. Eğer metin okuma belirli birkaç sayfayla sınırlandırılırsa ilerlemeleri yavaş olacaktır. Oysa değişik kitapları okumayı deneyenlerin gelişmesi daha çabuk gerçekleşecektir. İyi nota okuyan öğrencilerin notaları okumaya doğuştan yetenekli olduğu söylenir; fakat onlar fazla nota okudukları için bu konuda

gelişmişlerdir. Oysa ki birçok öğrenci nota okumaya az zaman ayırdığı ve bu işi sevmediği için piyano eğitiminde başarı kazanamaz (Ercan, 2008).

“Mesleki müzik eğitiminin en önemli dallarından biri olan piyano eğitiminde fazla güçlük çekmeden ve hızla ilerleme yapabilmenin ilk koşulu, sağlam bir deşifre becerisinin elde edilmesidir. Bu temel beceriyi kazanan bir öğrenci piyanoda doğru ve kolay alıştırmayı yapabildiği için çalışmaktan zevk alır, öğrenme merakı artar ve karşısına yeni çıkan parçaları deşifre etmekten çekinmez. Deşifre becerisiyle öğrenci çalgısında hızla ilerleyerek daha geniş bir dağar kazanma, piyano edebiyatını daha yakından tanıma, müzik kültürünü ve müzikalitesini geliştirme vb. olanaklar elde eder” (Çimen, 1997).

Deşifre becerisi kötü olan okuyucu sınırlı repertuarını çalışmak ve icra etmek için zaman bulabilirken, deşifresi iyi olan okuyucu genellikle kendi inisiyatifi ile çok geniş bir müzik repertuarına açılım yaparak yeni teknik, stil ve yorumlayıcı deneyimlere sahip olabilir (Newman, 1984).

Bernstein (1996) benzer görüşleri savunarak bir müzisyenin sahip olabileceği en değerli servetlerden birinin deşifre okuma yeteneği olduğunu; ne kadar fazla yeni repertuar keşfedilirse becerinin de o kadar gelişeceğini belirtmiş; bu konudaki yetersizliğin düzeltilmesinin müzik eğitiminde en üst sırada tutulması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca deşifre okumanın eseri bir bütün olarak kavramanın yanısıra belliği eğittiğini ve konsantrasyonu güçlendirdiğini de belirtmiştir.

“İyi deşifre yapabilmek, çoğunlukla zihinsel atikliğe ve iyi bir belleğe dayanır” (Johnson, 164:1).

Deşifrenin bellek ve konsantrasyon yanında üzerinde etkili olduğu diğer bir konu da ezberlemedir. Harrel (1999), bu konu üzerinde durmuş ve deşifreyle ezberleme arasındaki benzer ilişkiyi vurgulamıştır:

“Deşifre sırasında gözler yeni notalara doğru hareket ederken beyin kısa bir süre için nota gruplarını hatırlar. Öğrenci bir nota grubunu çalarken diğerine bakar. Ezberleme çalışmasında da benzer işlem olur. Beyin o anda çalınan notaların ilerisindeki notaları düşünürken daha sonra çalınacak nota gruplarını hatırlamaya

çalışır. Eğer beyin o anda çalınan notalar üzerinde gereğinden fazla durursa, yeni pasaja geçemez ve arkadan yetişmek zorunda kalır” (Ercan, 2008:16).

Harrel (1997) ayrıca öğrencilerin yavaş öğrenmelerinin nedeninin aşırı titizlikle nota okumaları, bir pasajdaki notaları hızlı okumaktansa her notayı tek tek okumaya çalışmaları, ileriye doğru bakarak bir sonraki notayı hazır etmek yerine o anda çaldıkları notanın doğruluğu ile ilgilenmeleri ve oyalanmaları ve böylece kısa zamanda değiştirilmesi zor olan olumsuz alışkanlıklar edinmeleri olduğunu belirtmiş böylece çalışılan parçanın öğrenilmesi ve ezberlenmesinin engellenmiş olduğunu vurgulamıştır. Harrel iyi nota okumanın göz hareketleriyle bağlantılı olduğunu da dile getirmektedir.

Deşifre çalma göz hareketleri ve dolayısıyla görsel algılamayla yakından ilişkilidir. Daha önce de belirtildiği gibi deşifre okuma becerisi metin okuma becerisine benzetildiği için bu konuda yapılan araştırmaların çoğu düz yazı okuma araştırmalarına dayandırılmaktadır.

Modern pedagoji ve okuma teknikleri bir satır okunurken gözlerin her bir harf üzerine teker teker odaklanmadıklarını bunun yerine bir grup harf ve sözcük üzerine odaklandıklarını göstermiştir. Göz hareketleri soldan sağa düzenli ve sürekli bir biçimde gerçekleşmek yerine bir dizi sıçramalar şeklinde meydana gelir. Gözler her durduğunda bir sonraki harf grubuna yönelir (Agay, 1981).

Bu sıçramalara “saccades” adı verilir. Sıçramalar ileriye ve geriye doğru hareketler olabilir. Asıl algılama bu sıçramalar arasındaki saptama adı verilen duraklamada meydana gelir (Haug, 2000).

Normal bakış mesafelerinde sayfadaki net görüş genişliği yaklaşık 2.5 cm çapındaki bir dairenin içi kadardır. Göz hareket sistemi mekanizması bu dairelere ani sabitlemeler yapar. Akıcı okumada her sabitleme yaklaşık 250 milisaniye (bir saniyenin dörtte biri) kadardır. Göz bir sabitlemeden diğerine her biri yaklaşık 50 milisaniye süren sekme (sıçrama) olarak adlandırılan bir kayma şeklinde gider. Görsel bilgi sekme hareketleri sırasında değil statik sabitleme sırasında algılanmaktadır (Sloboda, 1993).

Weaver 1943 yılında piyanoda deşifre okuyucuları üzerinde yaptığı çalışmalarda sabitlemelerin müziğin özelliğine göre değiştiğini saptamıştır. İki porte halinde yazılan piyano müziğinde çalınacak olan notaları tek bir sabitlemede görmek imkansızdır. Homofonik yani dikey çokseslilikte gözler genellikle yukarıdan aşağıya (ya da aşağıdan yukarıya) dikey olarak hareket edip az miktarda yatay hareketlerde bulunmaktadır. Kontrapuntal yani yatay çok seslilikte ise gözler yatay hareketlerde bulunup az miktarda dikey hareket etmektedirler (Sloboda, 1993).

Dil ve müzik okuma üzerine yapılan araştırmalarda “göz-ses süresi” adı verilen beceri ölçülmeye çalışılmış böylece bir metin ve ya müzik parçası kapatıldıktan sonra hatırlanan sözcük ve ya müziksel sembol sayısı tespit edilmek istenmiştir. Göz-ses süresi kavramına bazı araştırmacılar performans görevi de eklemişler ve notalar kaldırıldıktan sonra hatırlanıp çalınabilen veya söylenebilen nota sayısını ölçmeye çalışmışlardır . 1938’ de Kenneth Bean konu üzerinde yaptığı araştırmada yetişkin deneklerde ortalama görsel algının üç ila beş nota arasında olduğunu belirtmiştir. ”Göz-el süresi” ile ilgili Sloboda’nın yaptığı diğer bir araştırmada ise Bean’e yakın sonuçlar çıkmış, yetişkin deneklerde “göz-el süresi”nin 3,8 ile 6,8 nota arasında değiştiğini belirtmiştir. Ayrıca kötü müzik okuyucusunun melodiler yapısal yönden kolay anlaşılabilir olsa da iyi okuyucudan daha dar bir genişliği (3 ya da 4 nota) okuyabildiğini ileri sürmüştür (Haug, 2000; Sloboda, 1993).

Deşifre okumada önemli amaçlardan biri göz menziline genişletmek yani gözlerin okuyabileceği notaların ve sembollerin sayısını arttırmaktır. İyi deşifre okumada en önemli gereksinim çalıcının ileriye görme yeteneğidir. Böylece bir bakışta sadece bir tek nota değil de (tıpkı bireyin harfler yerine tüm sözcükleri okuması gibi) bir grup notayı okuyabilecektir (Agay, 1981).

Deşifre okumanın ve çalmanın akıcı hale gelebilmesi, göz menziline genişletilebilmesi, sürekli birkaç ölçü ilerinin görülmeye çalışılması ve tüm bunların tıpkı metin okuma dili kullanma becerisi gibi doğal bir beceri haline dönüşebilmesi için deşifre öğretiminin düzenli ve sistemli bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

“Deşifre bir dil gibi öğrenilmeli ve öğretilmelidir. Kullanıma giren bu dilin arkasındaki zorlukla kazanılmış tüm bilgiler, bu zorluğu hiçbir şekilde duyurmayan bir akıcılığa ve kendiliğinden oluverme görüntüsüne dönüşerek yaşama geçirilebildiği zaman bu öğrenme ve öğretme amacına uygun olarak gerçekleşmiş demektir “(Özgür, 1995:16).

Ercan’a (2008) göre Harrel; öğretmenlerin deşifrenin öğretilmeyecek bir beceri olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Onlara göre öğrenci ya iyi bir okuyucudur ya da değildir. Bugün ise iyi nota okumanın göz hareketleriyle bağlantılı olduğu ve her derste öğretilmesi gerektiği anlaşılmıştır (Ercan, 2008).

“Deşifre öğretiminde belirlenen amaçların gerçekleşmesi, deşifre öğretiminin sürekli ve sistemli bir yapıya sahip olmasına dayanır. Bu özelliklerden yoksun bir şekilde yürütülen deşifre öğretimi ne öğrenci ne de öğretmen açısından verim sağlayabilir” (Coşkun, 2001:9).

Fenmen’e (1991) göre ; deşifre kalıtsal bir yetenek olmayıp sadece deşifre çalarak, yani alıştırma yapılarak geliştirilen bir beceridir ve uygulama yapılmadığı takdirde çabucak körelir. Piyano derslerinde ve günlük bireysel çalışmalarda mutlaka deşifreye yer verilmelidir. Her gün deşifreye ayrılacak birkaç dakika becerilerde fark edilir bir ilerleme sağlayabilir.

Öğrencinin teknik ve müzikal becerileri kazanması kadar, hızlı ve doğru nota okuma becerisini kazanmasının da piyano dersinin önemli boyutlarından biri olduğunu belirten Tufan (2000); bu nedenle dersin bir bölümünün mutlaka deşifre çalışmalarına ayrılması gerektiğini vurgulamıştır.

Deşifre okumayı şansa bırakan öğretmenler, deşifre okuyamayan birçok öğrencinin kısa zamanda kendilerini engellenmiş hissederek piyano derslerini bıraktıklarını görecektir (Boitos, 1998).

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi deşifre öğretiminin sistematik bir yapıya oturtulması ve her dersin belli bir bölümünün öğretmen kontrolünde deşifre çalışmalarına ayrılması gerekmektedir.

2.4.1. Deşifrede uyulması gereken kurallar

Deşifre öğretiminde öğrencinin uyması ve davranış haline getirmesi gereken bazı kurallar bulunmaktadır. Ayrıca deşifre çalışmalarında öğrencinin seviyesine uygun parça seçimi yapılması öğretimin amacına ulaşması açısından önem taşımaktadır.

İyi bir deşifre okuma repertuarı iyi okunan (sayfa düzeni), metodolojik olarak iyi sınıflandırılmış, öğrencinin bireysel gereksinimlerine uygun parçalardan oluşmalıdır. Başlangıç evresindeki bir öğrenci için seviyesinin yarım dönem veya bir yıl altındaki parçalar seçilebilir. Orta düzey sınıflarda ise deşifre parçaları öğrencinin çaldığı normal parçalardan bir ve ya iki sınıf alt seviyede olmalıdır. Açık okuma problemleri olan çalıcılar teknik kabiliyetlerinin iki veya üç sınıf altındaki düzeyden telafi eğitimi almalıdırlar. Bazı aşırı durumlarda sistematik okumaya öğrencinin çalma yeteneği dikkate alınmadan, başlangıç düzeyinden başlanması gerekebilir (Agay, 1981).

Spillman'a (1990) göre; deşifre çalışmaları sırasında okumanın rahat gerçekleşebilmesi için kullanılacak eserlerin kötü sayfa düzeni, öğrencinin alışık olmadığı bir nota yazısı ve kullanışsız parmak numaraları içermemesi gerekmektedir (Coşkun, 2001).

Harrel (1996); Agay'e benzer bir yaklaşımla deşifre pratiğinde kullanılacak materyallerin (egzersiz, eser vs.) öğrencinin normal seviyesinden daha basit düzeyde olması gerektiğini vurgulamış, bu yolla öğrencinin müzik üzerinde göz ve el hareketlerini kolayca gerçekleştireceğini vurgulamıştır.

Agay (1981) deşifre öğretiminde bazı genel öneriler üzerinde de durmuştur. Bunlar özetle şu şekildedir:

Çalmaya başlamadan önce eserin adına, temposuna, donanımına dikkat edilmeli; hızlı bir bakış atarak melodinin ritim, armoni ve diğer eşlik eden kalıpları algılanmaya çalışılmalı ve her iki elin başlangıç pozisyonu belirlenmelidir.

Deşifre çalarken her zaman ileriye (sonraki ölçü, nota grubu vs.) bakılmalı, notaları tek tek okumak yerine bir bakışta, nota grupları algılanmaya çalışılmalıdır

(motif, cümle vs.). cümle sonları, uzun notalar ve duraklar bir sonraki nota grubunu taramak için ideal noktalardır.

Çalarken notaya bakılmalı, ellere bakılmamalı ve parmakların altındaki tuşlar bakmadan hissedilmeye çalışılmalıdır. Bunu geliştirmek için ezberden bilinen parçalar gözler kapalı şekilde ve ya karanlık bir odada çalınmalıdır.

Akorları okurken aşağıdan yukarıya doğru bakılmalıdır. Alttaki nota, akorun armonik işlevi ve pozisyonu hakkında ipucu verir.

Deşifre edilecek parça asıl temposundan daha yavaş bir tempoda fakat belli bir tempo muhafaza edilerek çalınmalıdır. Bir hata yapıldığında bunun farkında olunmalı fakat durulmamalıdır. Ancak hatalarla ve eksiklerle dolu deşifre okuma ve çalma kabul edilemez. Böyle bir durum öğrencinin belli bir düzeydeki parçayı deşifre okumaya hazır olmadığını gösterdiğinden daha basit parçalar verilmelidir.

Bernstein (1996), deşifre okumanın genel yaklaşımlarını; çalmadan önce müziğin sessizce çalışılması, ritimlerin elle vurulması, parçanın tonuna kulağı alıştırmak için gam çalınması, çalarken gözlerin her zaman nota sayfası üzerinde tutulması şeklinde belirtmiştir.

Haug (2000), deşifre okuma ve çalma esnasında özetle; deşifre çalarken geriye değil dikkatle ileri bakılması gerektiği, esas hedefin bir ve ya birkaç ölçü ileriye okumak olduğu, bir bakışta olabildiği kadar çok ayrıntının (müziksel simge) görülmeye çalışılmasını, notaları tek tek okumak yerine parçadaki kalıpların görülmeye çalışılmasını, akorları aşağıdan yukarıya doğru okunmasını ve deşifre yaparken ellere değil notaya bakılması gerektiği üzerinde durmuştur.

Yukarıdaki görüşlerden hareketle deşifre öncesinde ve deşifre sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar şu şekildedir:

Bir eseri deşifre etmeden önce dikkat edilmesi gereken kriterler:

1. Deşifre yapılacak eserin adı (genellikle eserin dönemi, karakteri, temposu ve tartım yapısı hakkında bilgi verebilmektedir).
2. Eserin hız terimi (Largo, Allegro, Vivace vs.)

3. Eserin kaç kaçlık olduğu (ölçü işareti)
4. Eserin donanımı ve buna bağılı eserin giriş tonunun belirlenmesi (ayrıca varsa parça içindeki ton değışiklikleri de dikkate alınmalıdır).
5. Ritim (özellikle deşifre esnasında okuma güçlüğü çıkartabilecek ritim kalıpları önceden belirlenip elle vurdurulmalıdır).
6. Suslar
7. Gürlük işaretleri
8. Anahtar ve hız değışiklikleri
9. Artikülasyon
10. Diziler, arpejler, kadanslar ve sekvensler
11. Sol elin eşlik şekli
12. Ellerin esere başlama konumu

Eseri deşifre çalarken dikkat edilmesi gereken kriterler:

1. Tempoyu belirlemek için parça içindeki en kısa nota süresi dikkate alınmalı ayrıca rahat deşifre yapabilmek için parça gerçek temposundan daha yavaş bir tempoda çalınmalıdır.
2. Çalarken notayı rahat takip edebilmek ve akıcılığı sağlayabilmek için gözler sürekli notayı takip etmeli, ellere bakılmamalıdır.
3. Deşifre esnasında dikkati yoğunlaştırıp sürekli birkaç ölçü ilerisi görülmeye çalışılmalı, notaların üzerinde tek tek durmak yerine grup halinde okunmalıdır.
4. Akorlar alt notadan (Bas) yukarıya doğru okunmaya çalışılmalıdır.
5. Parmak numaralarına ve parçanın cümlelerine dikkat edilmelidir.
6. Deşifrede akıcılığı sağlayabilmek için hata yapıldığında yanlışları düzeltmek için durmamalı devam etmeye çalışılmalıdır.
7. Pedal hataları örtebileceğı için dikkatli kullanılmalıdır (Çimen, 2001; Coşkun; 2001).

2.4.2. Deşifre öğretimine yönelik öneriler

Deşifre eğitiminde öğretmenin hedeflenen davranışları kazandırma sürecinde uygulayabileceği yöntemlerden bazıları şunlardır:

1. Gölge çalış adı verilen, sağ elin sağ diz üstüne, sol elin ise sol diz üstüne konularak her elin kendi partisindeki ritim kalıplarını vurmasını içeren bir yöntemle eser içinde oluşabilecek ritim yanlışları önlenabilir (Johnson, 1964).
2. Öğrencinin gözünü notadan ayırıp ellerine bakmaması için piyanoda ikili ve üçlü gruplar halinde bulunan siyah tuşlar birer rehber olarak kullanılabilir. Böylece öğrenci elinin altındaki tuşların yerlerini bildiği için çalarken ellerine bakmadan parmaklarını gitmeleri gereken yerlere götürebilir (Byrant, 1997).
3. Görsel ve işitsel beceriler üzerinde dikkati geliştirmek amacıyla , deşifreden ayrı bir etkinlik olarak nota okuma, teypten veya konser sırasında çalınan eserleri notadan takip ederek dinleme yarar sağlayabilir (Çimen, 2001).

Şüphesiz deşifre eğitiminde hedeflenen davranışlara ulaşılabilmesi için öğrencinin bazı müziksel bilgi ve becerilere sahip olması, bu bilgi ve becerileri deşifre sürecine yansıtabilmesi gerekmektedir. Bu nedenle armoni bilgisi, müziksel yapı (form) bilgisi, müziksel işitme okuma yazma becerisi/bilgisi deşifre eğitiminde öğrenciye gerekli donanımı sağlayacak önemli konulardır.

“Deşifre konusunda başarılı olmak isteyen bir öğrencinin sağlam bir işitme beceri/bilgisine sahip olması zorunludur. Çünkü akıcı bir deşifrede öğrenci, çalışının doğruluğunu ancak kulak yoluyla denetleyebilir. Öğrencinin bu denetlemeyi sağlıklı bir şekilde yapabilmesi için de sesleri, aralıkları ve akorları (tüm çevrimleriyle) işitsel ve teorik olarak kolaylıkla tanıyabilmesi gerekir” (Coşkun, 2001).

“Deşifre çalışmalarının ilerlediği aşamalarda öğrenciden sahip olduğu birikimi deşifrelerine yansıtmayı düşünölmelidir. Bu nedenle teknik, armonik,

melodik ve form (biçim) gibi pek çok müzik alanının önemsenerek titiz ve sabırlı bir şekilde çalışılması gerekir” (Tufan, 2000).

2.5. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Coşkun (2001), “Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalında Uygulanmakta Olan Piyano Eğitiminde Deşifrenin Yeri ve Önemi” adlı yüksek lisans tezinde; Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalında uygulanmakta olan piyano eğitiminde deşifre konusuna verilen yeri ve önemi belirlemiş ve değerlendirmiş, müziği eksiksiz bir biçimde öğrenebilmenin, gerçek anlamda yaşama geçirebilmenin ve ondan bir ömür boyu doyum kaynağı olarak yararlanabilmenin güçlü bir deşifre becerisiyle olanaklı hale gelebileceğinin anlaşıldığını belirtmiştir. Ayrıca kurumda görev alan piyano öğretim elemanlarının deşifre konusuna yönelik görüş, yaklaşım ve bakış açılarının saptanması için anket yöntemine başvurulmuştur. Anket sonucunda, uygulanan programda deşifrenin tamamen göz ardı edilen, üzerinde hiç durulmayan bir konu olmadığı anlaşılmış, buna karşın eğitim süreci içerisinde planlı olarak yürütülmeyen ve sürekli olarak takip edilmeyen bir boyut olarak yer aldığı gözlenmiştir.

Çimen (2001), “Piyanoda Deşifre Öğretimine Yaklaşımlar” adlı makalesinde, deşifre çalmanın, piyano eğitiminin başlangıcından itibaren öğrenciye kazandırılması gereken en önemli becerilerden biri olduğunu belirtmiş; deşifre becerisinin öğrenciye piyano eğitiminde büyük kolaylık ve yarar sağlamanın yanı sıra, ilerideki meslek hayatı için de temel bir kaynak oluşturacağı ifade etmiştir. Öğretmen rehberliğinde, iyi hazırlanmış bir öğretim programı ve sistemli bir çalışma ile her öğrencinin deşifre becerisini geliştirebileceğini vurgulamıştır. Çalışmada ayrıca deşifre konusunda çeşitli öğretim yaklaşımlarına yer verilmekte ve öneriler sunulmaktadır.

Tufan (2000) “Piyano Eğitiminde Deşifre Çalışmaları” adlı makalesinde piyano eğitiminde deşifre çalışmalarının gerekliliği ve yararları üzerinde durmuş,

deşifre aşamasında sonucu olumlu yönde etkileyeceği düşünülen önerilerde bulunmuştur.

Haug (çev. Çimen, 2000), “Deşifre Çalma ve Görsel Algılama” adlı yazısında, deşifre konusunda yapılan diğer çalışmalardan yararlanarak, görsel algılama konusundaki araştırma bulgularının ışığında deşifre çalma öğretimine ilişkin yaygın pedagojik öneriler sunmuştur.

Türkmen (2008), “Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma” adlı yüksek lisans tezinde deşifre için özel olarak yazılan “ABRSM Grade 4” adlı kitaptan faydalanarak öğrencilerin piyanoda deşifre yapabilme düzeylerini belirlemiş, lisans piyano öğretim programında ve piyano derslerinde deşifre çalışmalarının ne düzeyde yer aldığını saptamıştır. Araştırmada, varılan sonuçlara dayalı önerilerde bulunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın niteliği ve deseni, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan verileri toplama araçları, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler anlatılmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma “deneysel araştırma” niteliğindedir ve araştırmanın yürütülmesinde “kontrol gruplu ön test-son test deneysel araştırma modeli” kullanılmıştır. Ayrıca çalışmaya katılan deney grubu öğrencilerinin araştırmaya yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla öz değerlendirme formu uygulanmış ve böylece çalışmaya nitel bir boyut katılmıştır.

Araştırmanın temellendirilmesi için öncelikle literatür tarama yapılarak konu ile ilgili kaynaklar saptanıp toplanmış, araştırmanın çerçevesi konu uzmanları ile görüşülerek tespit edilmiş ve bu doğrultuda ölçme araçları belirlenmiştir.

Deneysel süreçte deşifre ile ilgili kazandırılması gereken davranışlar uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda belirlenmiş, deşifre öncesinde ve deşifre esnasında dikkat edilmesi gereken kriterlerin bulunduğu iki bölümlü gözlem formu oluşturulmuştur. Araştırmanın kapsamı içerisinde deney ve kontrol grubuna uygulanan ön-test, son-test ve deney grubuna 13 haftalık süreçte her hafta verilen parçalar uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen iki kitaptan seçilmiştir. AGSL birinci sınıf Piyano Öğretim Programındaki tonalitelerle ilgili konular dikkate alınarak deşifre parçalarda çoğunlukla Do majör tonundaki parçalar seçilmiş, Fa majör ve Sol majör tonundaki parçalar çalışmanın sonlarına doğru verilmiştir.

Deney ve kontrol grupları oluşturulurken öğrencilerin piyano çalma seviyeleri tespit edilerek her iki grupta da farklı seviyelerde öğrencilerin olmasına özen gösterilmiştir. Çalışmanın başında iki öğretmen konu hakkında bilgilendirilmiştir. Deney grubuna her hafta düzenli olarak deşifre parçalar çaldırılmış 13 haftalık süreçte üç ara gözlem yapılmıştır.

Ön test: Bu aşamada, belirlenen ölçme araçları deney ve kontrol grubu içinde yer alan her öğrenciye deşifre eğitimi sürecinin başında uygulanmış ve elde edilen veriler kamera kaydına alınmıştır.

Deneysel süreç: Bu aşamada, deney grubu deşifre öncesinde ve deşifre esnasında dikkat etmesi gereken davranışlar hakkında bilgilendirilmiş 13 haftalık süreçte her hafta düzenli deşifre parçalar çaldırılmıştır. Bu süreçte deney grubuyla her hafta bir dersin 10 dakikası içinde deşifre parçaları üzerinde gözlem formunda yer alan bilişsel ve devinişsel davranışların kazanımına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Deney grubuna ön-test ve son-test haricinde 3 ara gözlem yapılmış ve kamera kaydına alınmıştır.

Son test: Bu aşamada, deşifre eğitimi alan deney grubuyla normal piyano eğitim sürecine devam eden kontrol gruplarına öğrenci seviyelerine göre belirlenen deşifre parçalar çaldırılmış elde edilen veriler kamera kaydına alınmış, ön-test ve son-test uygulamaları sonucu elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada kullanılan deşifre parçalar: Araştırmada veri elde etmek amacıyla ön-test ve deney grubuna 13 hafta boyunca deneysel çalışmanın her dersi kullanılmak üzere Specimen Sight-Reading Grade1 ,2 ve Read and Play ; son-testte ise Denes Agay's Learning To play Piano (Book One/Primer) ve Michael Aaron Adult Piano Course (Book One) adlı kitaplar uzman görüşü alınarak seçilmiş ve parçalar yine uzman görüşü alınarak belirlenmiştir.

Çalışmada uygulanan deşifre parçalar

Ön test:

Tarih: 17.02.09

Deşifre Parçalar: Specimen Sight-Reading Tests Grade:1 No: 2-5

Specimen Sight-Reading Tests Grade:2 No: 3

1. HAFTA

Tarih: 24.02.09

Deşifre Parçalar: Specimen Sight-Reading Tests Grade:1 No: 7-9-13

2. HAFTA

Tarih: 04.03.09

Deşifre Parçalar: Specimen Sight-Reading Tests Grade:1 No: 29-34

3. HAFTA

Tarih: 11.03.09

Deşifre Parçalar: Specimen Sight-Reading Tests Grade:1 No: 36-46

4. HAFTA (Birinci Ara Gözlem Kamera Kayıt)

Tarih: 18.03.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No:11-14

5. HAFTA

Tarih: 25.03.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 21-22

6.HAFTA

Tarih: 01.04.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 24-26

7. HAFTA

Tarih: 08.04.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 39-40

8. HAFTA (İkinci Ara Gözlem Kamera Kayıt)

Tarih: 15.04.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 45-47

9. HAFTA

Tarih: 22.04.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 51-53

10. HAFTA

Tarih: 29.04.09

Deşifre Parçalar: 56-60

11. HAFTA

Tarih: 06.05.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:1, Parça No: 68-69

12. HAFTA

Tarih: 13.05.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:2, Parça No: 3

13. HAFTA (Üçüncü Ara Gözlem Kamera Kayıt)

Tarih: 18.05.09

Deşifre Parçalar: Read and Play No:2, Parça No: 7

SON TEST

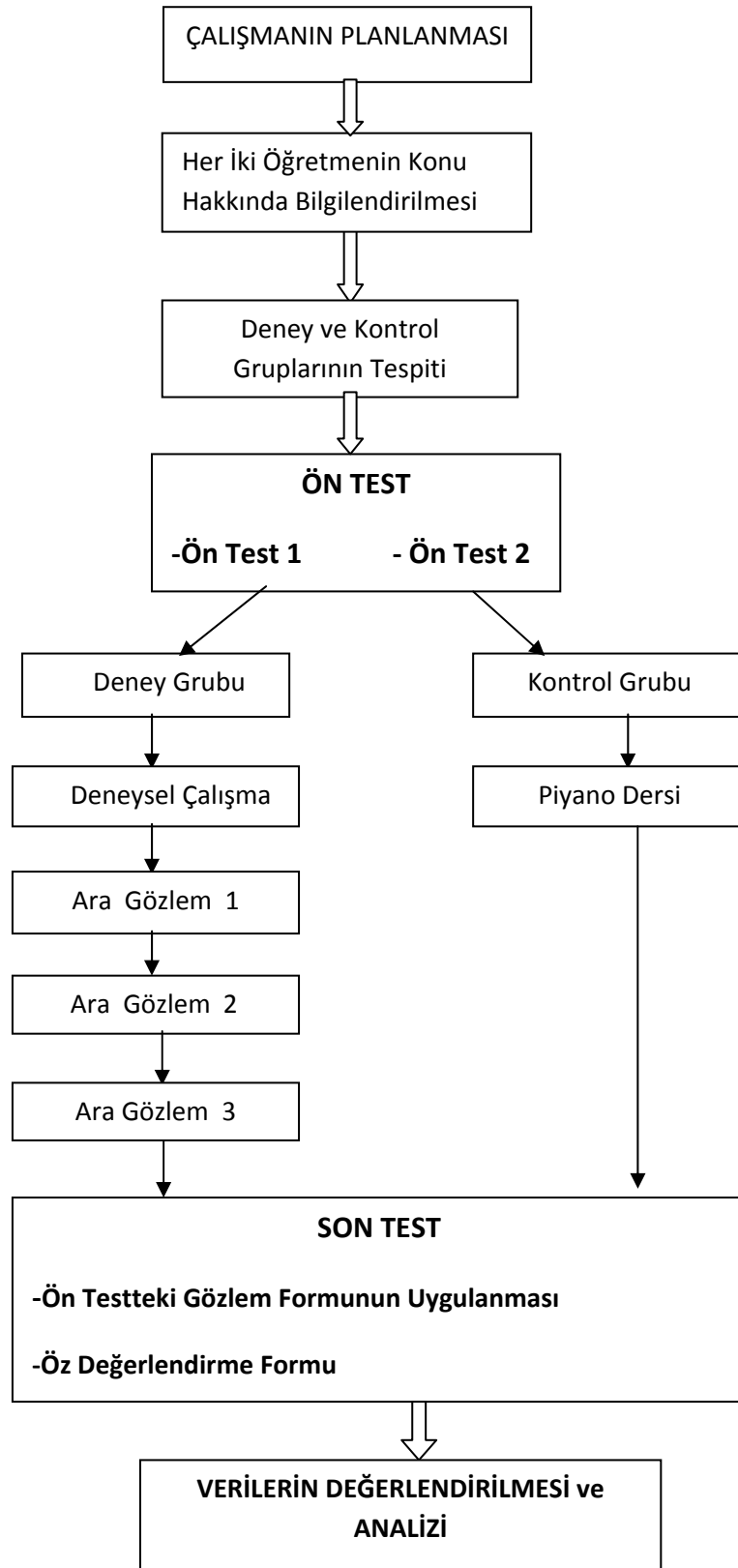
Tarih: 25.05.09

Deşifre Parçalar: Follow Me (Denes Agay's Learning To Play Piano Book One)

Soft, Soft, Music Is Stealing (Michael Aaron Adult Piano Course Book One)

Çalışma Grubu: Araştırmanın çalışma grubu Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi birinci sınıf öğrencilerinden 6 deney- 6 kontrol, 4 kız 8 erkek olmak üzere toplam 12 öğrenciden oluşmuş, alınan uzman görüşleri ve yapılan seviye belirlemenin ardından farklı düzeylerdeki öğrencilerin deney ve kontrol gruplarına eşit dağılımları gerçekleştirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Yürütülme Planı

3.3. Veri Toplama Yöntemleri

Araştırmada nitel veriler literatür tarama yöntemi ve öz değerlendirme formu ile, nicel veriler ise deneysel çalışma ile elde edilmiştir. Araştırma süresince yapılan ön test-son test ve ara gözlemler kamera ile kaydedilmiştir. Ön ve son test kayıtları, hazırlanan gözlem formu kullanılarak araştırmacı ve iki uzman kişi tarafından değerlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS 15.0 istatistiksel paket programı kullanılarak elde edilmiştir. Deşifre eğitimi alan deney grubu ve deşifre eğitimi almayan kontrol grubu arasındaki fark Mann-Whitney U testi uygulanarak incelenmiştir. Ayrıca deney grubunun ön test –son test ve kontrol grubunun ön test-son test arasındaki farkı görmek için Wilcoxon işaret testinden yararlanılmıştır.

3.5. Gözlemciler Arası İlişki Analizi

İki uzman ve araştırmacının ön test ve son teste dair gözlem değerlendirmelerindeki güvenirliği ölçmek için ilişki testi kullanılmıştır. Ön test ve son testteki gözlem formu iki bölüme ayrılarak istatistiki değerlendirmeler yapılmış, uzmanlara göre güvenirlik katsayıları aşağıda verilmiştir:

Tablo 3.5.1. Gözlemciler Arası Ön Test 1 İçin İlişki Analizi

	Araştırmacı	Uzman 1	Uzman 2
Araştırmacı	1	.926(**)	.775(**)
r			
p		.000	.003
N	12	12	12
Uzman 1	.926(**)	1	.837(**)
r			
p	.000		.001
N	12	12	12
Uzman 2	.775(**)	.837(**)	1
r			
p	.003	.001	
N	12	12	12

** p< .05

Ön test 1’de her iki uzman ve araştırmacı arasında yüksek düzeyde pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 3.5.2. Gözlemciler Arası Ön Test 2 İçin İlişki Analizi

	Araştırmacı 1	Uzman 1	Uzman 2
Araştırmacı r	1	.655(*)	.776(**)
p		.021	.003
N	12	12	12
Uzman 1 r	.655(*)	1	.803(**)
p	.021		.002
N	12	12	12
Uzman 2 r	.776(**)	.803(**)	1
p	.003	.002	
N	12	12	12

** p< .05

Öntest 2’de iki uzman ve araştırmacı arasında yüksek düzeyde pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 3.5.3. Gözlemciler Arası Son Test 1 İçin İlişki Analizi

	sontest1	u1sontest1	u2sontest1
sontest1 r	1	.908(**)	.953(**)
p		.000	.000
N	12	12	12
u1sontest1 r	.908(**)	1	.934(**)
p	.000		.000
N	12	12	12
u2sontest1 r	.953(**)	.934(**)	1
p	.000	.000	
N	12	12	12

** p< .05

Son test 1’de iki uzman ve araştırmacı arasında pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 3.5.4. Gözlemciler Arası Son Test 2 İçin İlişki Analizi

		sontest2	u1sontest2	u2sontest2
sontest2	r	1	.987(**)	.991(**)
	p		.000	.000
	N	12	12	12
u1sontest2	r	.987(**)	1	.990(**)
	p	.000		.000
	N	12	12	12
u2sontest2	r	.991(**)	.990(**)	1
	p	.000	.000	
	N	12	12	12

** p< .05

Son test 2’de iki uzman ve araştırmacı arasında yüksek düzeyde pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre iki uzman ve araştırmacının aralarındaki tutarlılık yüksek değerde bulunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin verilerin istatistiksel olarak çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Araştırmanın bulgularının veriliş kurgusu alt problemlerin sırasına göre yapılmıştır. Her alt problem başlık haline getirilmiş, sonra bulguların sözel açıklamaları yapılmış, daha sonra da yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Deney ve Kontrol Grubunun Deşifreye Yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Deney ve kontrol grubunun ön test 1 için deşifre öncesi bilişsel davranışları kazanma durumuna ilişkin bulgular tablo 4.1.'de yer almaktadır.

Tablo 4.1.1: Deney ve Kontrol Grubunun (Ön Test 1) Deşifreye Yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Mann –Whitney U Testi Sonuçları

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Öntest 1	Deney	6	6.50	39	18	1
	Kontrol	6	6.50	39		

Yapılan analiz sonucu deney-kontrol grupları arasında ön test 1 için fark olmadığı ($U=18$; $p=1$) görülmüştür. . Buna göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test 1 düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ve gruplar arasında dengeli bir dağılımın söz konusu olduğu görülmektedir. Bu durum her iki grubun da deşifre öncesi dikkat edilmesi gereken bilişsel davranışlar hakkında ön test 1 için henüz bilgilendirilmediklerinden dolayı herhangi bir kazanımın gerçekleşmediğini göstermektedir.

Tablo 4.1.2: Deney ve Kontrol Grubunun (Son Test 1) Deşifreye Yönelik Bilişsel Davranışları Kazanma Durumuna İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Grup	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Son test 1	Deney	6	9.50	57	.000	.004
	Kontrol	6	3.50	21		

Deney ve kontrol gruplarının son test 1 puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark ($U=.000$; $p=.004$) vardır. Deşifre için özel çalışma yapmayan kontrol grubunun ön test-son test puanları arasındaki fark anlamsızdır. Bu durum verilen eğitim sonucu deney grubunun bilişsel davranışların kazanımında olumlu yönde gelişme gösterdiği kontrol grubunun ise süreç içerisinde deşifreye yönelik bilişsel davranışları kazanamadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.2. Deney ve Kontrol Gruplarının Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.2.1. Deney ve Kontrol Grubunun (Ön Test 2) Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Öntest 2	Deney	6	7.25	43.5	13.5	.453
	Kontrol	6	5.75	34.5		

Yapılan analiz sonucunda deney kontrol grupları arasında ön test 2 için fark olmadığı ($U=13,5$; $p=.453$) görülmüştür. Buna göre deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test 2 düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ve gruplar arasında dengeli bir dağılımın söz konusu olduğu görülmektedir. Bu durum deşifre ile ilgili eğitim almayan deney grubu öğrencilerinin deşifre esnasında bilişsel davranışları performansa aktarma ve devinişsel davranışlarla ilgili ön test 2 için herhangi bir kazanımlarının mevcut olmadığı şeklinde yorumlanabilir. .

Tablo 4.2.2: Deney ve Kontrol Grubunun (Son Test 2) Deşifre Esnasında Bilişsel Davranışları Performansa Aktarma (Devinişsel Davranışları Kazanma) Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	P
Son test 2	Deney	6	9.50	57	.000	.004
	Kontrol	6	3.50	21		

Deney ve kontrol gruplarının son test 2 puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark ($U=.000$; $p=.004$) vardır. Deşifre için özel çalışma yapmayan kontrol grubunun ön test 2-son test 2 puanları arasındaki fark ise anlamsızdır. Bu durum verilen eğitim sonucu deney grubunun bilişsel davranışları performansa aktarım ve devinişsel davranışları kazanımında olumlu yönde gelişme gösterdiği; kontrol grubunun ise süreç içerisinde deşifreye yönelik bilişsel davranışları performansa aktarma ve devinişsel davranışları kazanamadığını şeklinde yorumlanabilir.

“AGSL’nde verilen piyano eğitimi, mesleki müzik eğitimine hazırlık niteliğinde olması ve piyano eğitiminde hedeflenen temel davranışların ilk kez biçimlendirilmesi nedeniyle özel bir önem taşımaktadır” (Kalyoncu, 1996:5).

“Piyano eğitimi genellikle bire bir yapılan bir eğitimidir. Öğrencinin teknik ve müzikal becerileri kazanması kadar, hızlı ve doğru nota okuma becerisini kazanması da dersin önemli boyutlarındandır. Bu nedenle piyano dersinin bir bölümü mutlaka deşifre çalışmalarına ayrılmalıdır” (Tufan 2000:102).

4.3. Pişano Öğretiminde Deşifre Parçalarla Yapılan Çalışmaların Deşifre Becerisinin Kazandırılmasındaki Etkisine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.3.1. Deney Grubunun Deşifre Parçalarıyla Yaptığı Çalışmaların Deşifre Becerisini Kazanmalarındaki Etkisine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

		Sontest- ön test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	p
Deney Grubu	1	Negatif sıra	0	.00	.00	2.207	.027*
		Pozitif sıra	6	3,50	21		
		Eşit	0				
	2	Negatif sıra	0	.00	.00	2.201	.028*
		Pozitif sıra	6	3.50	21		
		eşit	0				

Yapılan ön test son test karşılaştırmasında deney grubunun kendi içerisindeki gelişim düzeyi anlamlıdır (test 1 $Z=2.207$, $p=.27$; test 2 $Z=2.201$, $P=.28$). Bu durum deşifre için yazılan özel parçalarla düzenli deşifre çalışması yapan deney grubunun deşifre becerisinde başarı sağladığını göstermektedir.

Tablo 4.3.2. Kontrol Grubunun Deşifre Parçalar Kullanılmadan Yaptıkları Repertuar Çalışmalarının Deşifre Becerisini Kazanmalarındaki Etkisine İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

		Sontest- ön test	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	z	P
Kontrol Grubu	1	Negatif sıra	1	2	2	1.134	.257
		Pozitif sıra	3	2.67	8		
		eşit	2				
	2	Negatif sıra	1	4	4	.962	.336
		Pozitif sıra	4	2.75	11		
		eşit	1				

Kontrol grubunda her iki gözlemde ön test ve son test arasında fark yoktur (test 1 $Z=1.134$, $P=.257$; test 2 $Z=.962$, $p=.336$). Bu durum deşifre ile ilgili düzenli çalışma yapmayıp normal repertuar çalışmasına devam eden kontrol grubunun süreçlerinde deşifre becerisinin kazanılmasında ilerleme göstermediği anlaşılmıştır.

“Piyanoda deşifre çalışmaları için özel olarak yazılmış çok sayıda kaynak bulunmaktadır. Çalışmalar, bu kaynaklardan öğrencinin düzeyine uygun olanlarının çaldırılması şeklinde yapılabilirdiği gibi yeni verilen ödevlerin bir bölümünün okutulması şeklinde de olabilir” (Tufan, 2000:102).

Deşifre becerisi kötü olan okuyucu sınırlı repertuarını çalışmak ve icra etmek için zaman bulabilirken, deşifresi iyi olan okuyucu genellikle kendi inisiyatifi ile çok geniş bir müzik repertuarına açılım yaparak yeni teknik, stil ve yorumlayıcı deneyimlere sahip olabilir (Newman, 1984).

“Mesleki müzik eēitiminin en önemli dallarından biri olan piyano eēitiminde fazla güçlük çekmeden ve hızla ilerleme yapabilmenin ilk koşulu, sağlam bir deşifre becerisinin elde edilmesidir. Bu temel beceriyi kazanan bir ērenci piyanoda doēru ve kolay alıştırma yapabildiēi için çalışmaktan zevk alır, ērenme merakı artar ve karşısına yeni çıkan parçaları deşifre etmekten çekinmez. Deşifre becerisiyle ērenci çalgısında hızla ilerleyerek daha geniş bir daēar kazanma, piyano edebiyatını daha yakından tanıma, müzik kültürünü ve müzikalitesini geliştirme vb. olanaklar elde eder” (Çimen, 1997)

4.4. Ara Gözlemlerden Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.4. Ara gözlem grafikleri

Deney grubuna yapılan ara gözlemlerde olumlu yönde ilerlemenin olduēu görülmektedir. Ara gözlem 3'te gözlem 1 için yaşanan düşüşün deşifre yaptırılan kitaplardan Specimen sight-reading Grade 2'den yani bir üst seviyeden seçilmesinden kaynaklandıēı düşünülmektedir. Buna raēmen deşifre esnasında kazanılması gereken davranışların lldē gözlem 2'de olumlu gelişme kaydedilmiştir.

4.5. Öz Değerlendirme Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Deney ve kontrol grubu öğrencilerine çalışmanın sonunda 6 sorudan oluşan bir öz değerlendirme formu uygulanmıştır. Her soruya ilişkin bir öğrenci görüşü verilmiş, öğrencinin cinsiyeti ve yaşı belirtilmiştir (K=Kız, E=Erkek).

4.5.1. Deney grubundan elde edilen bulgular ve yorumlar

1. Bu çalışmada neler yapıldı? Sorusunu;

5 öğrenci deşifre çalışmaları yaptığı, 1 öğrenci daha önce görmediği kısa parçaları deşifre ettiği, belirli bir tempoda deşifre yaptığı, sürekli bir ölçü sonrasını takip etmeye çalıştığı şeklinde cevaplamıştır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Bu çalışmada daha önce görmediğim kısa parçaları deşifre edip, bunu yaparken de okuduğum ölçünün hemen sonrasındakini belirli bir tempoda (kopukluk yaratmadan) okuyup (takip edip) çalmaya çalıştım” (K, 15)

2. Bu çalışmada neler öğrenildi? Sorusunu;

3 öğrenci fa anahtarının piyano için ne kadar önemli olduğunu, 3 öğrenci deşifre öncesinde ve deşifre sırasında nelere dikkat etmeleri gerektiğini öğrendikleri şeklinde cevaplamışlardır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Deşifre sırasında neler dikkat edeceğimi; tekrar etmeyeceğimi, sürekli sonraki ölçüyü takip edeceğimi öğrendim” (E, 15).

3. Bu çalışmada başarılı olunan bölümler? Sorusunu;

4 öğrenci sol anahtarını çalmada daha başarılı oldukları, 1 öğrenci hızlı deşifre yaparken her iki elde de uyumu sağlayabildiği, 1 öğrenci nota okumasının gelişerek fa anahtarını daha rahat çaldığı şeklinde cevaplamıştır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Hızlı deşifre yapabilme ve her iki elde de uyumu sağlayabilmede başarılı olduğumu düşünüyorum” (K, 15).

4. Bu çalışmada en çok zorlanılan bölümler? Sorusunu;

5 öğrenci kamera kaydı sırasında heyecanlandıkları ve fa anahtarını okumada zorlandıkları, 1 öğrenci el değişimlerinde zorlandığı şeklinde cevaplamıştır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Kamera kayıtları sırasında heyecanlandım. Fa anahtarını okumakta zorlandım” (K, 15).

5. Çalışma yapılırken beklenmeyen nelerle karşılaşıldı? Sorusunu;

6 öğrenci kamera kaydını, 4 öğrenci ise fa anahtarını okumakta zorlanmayı beklemedikleri şeklinde cevaplamışlardır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Fa anahtarı okurken zorlanacağımı düşünmüyordum ama zor olduğunu anladım” (K, 15).

6. Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım: Cümlesini;

3 öğrenci fa anahtarına daha çok çalışır daha rahat okurdum, 1 öğrenci daha dikkatli nota okurdum, 1 öğrenci daha düzgün, doğru ve disiplinli yapardım, 1 öğrenci ise evde daha çok deşifre çalışırdım şeklinde tamamlamıştır. Buna ilişkin öğrenci görüşü şu şekildedir:

“Bu çalışmayı tekrar yapsaydım daha düzgün, doğru ve disiplinli yapardım” (E, 15).

Öz değerlendirme formunda deney grubu öğrencilerine yöneltilen sorulara verilen cevaplar doğrultusunda;

Öğrencilerin çoğunun kamera kaydı sırasında heyecanlandıkları, fa anahtarını okumada zorlandıkları, sol anahtarını okumada daha başarılı oldukları, deşifre öncesinde ve deşifre sırasında dikkat edilecek hususları öğrendikleri, bu çalışmayı daha dikkatli ve disiplinli yapmaları gerektiği yönünde görüşler ortaya çıkmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlar ve bunların ışığında oluşturulan öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

1. Deney ve kontrol grubunun deşifreye yönelik bilişsel davranışları kazanma durumlarına ilişkin ön test 1’de elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi sonucunda deney ve kontrol grubu puanları arasında anlamlı bir fark yoktur ($U=18$). Bu durumda her iki gruptaki öğrencilerin ön test 1 seviyelerinin aynı düzeyde olduğu sonucuna varılmaktadır.

2. Deşifreye yönelik bilişsel davranışları kazanma durumuna ilişkin son test 1’den elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen Mann Whitney U Testi sonucunda düzenli deşifre çalışması yapan deney grubuyla deşifre çalışması yapmadan piyano eğitimine devam eden kontrol grubu öğrencilerinin puanları arasında deney grubu lehine ($U=.000$) anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu durumda, piyano öğretiminde düzenli deşifre çalışmaları sonucu deney grubunun deşifre öncesi bilişsel davranışları kazandığı sonucuna varılmaktadır.

3. Deney ve kontrol gruplarının deşifre esnasında bilişsel davranışları performansa aktarma ve devinişsel davranışları kazanma durumlarına ilişkin ön test 2 Mann Whitney U Testi analiz sonucunda deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark olmadığı görülmüştür ($U=13,5$). Bu durum deşifre eğitimi öncesi deney grubunun kontrol grubuyla arasında seviye farkı olmadığı sonucunu göstermektedir.

4. Deşifre esnasında bilişsel davranışları performansa aktarma ve devinişsel davranışları kazanma durumuna ilişkin son test 2’den elde edilen verilerin Mann Whitney U Testi ile yapılan analiz sonucunda düzenli deşifre çalışması yapan deney grubu ile deşifre çalışmasına yer verilmeden piyano eğitimine devam eden kontrol grubu öğrencilerinin puanları arasında deney grubu lehine ($U=.000$) anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu durumda deney grubunun almış olduğu düzenli deşifre

eğitimi sonucu deşifre esnasında bilişsel davranışları performansa aktarma ve devinişsel davranışları kazanma durumlarında olumlu gelişme gösterdiği sonucuna varılmaktadır.

5. Düzenli deşifre çalışmaları yapan deney grubunun deşifre parçalarla yaptığı çalışmaların deşifre becerisini kazandırmasındaki etkisine yönelik ön test-son test 1 ve 2’den elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen Wilcoxon Testi sonucunda, deney grubu ön test-son test başarı puanları arasında ($Z=2.207$, $Z=2.201$) anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Bu durumda deney grubunun almış olduğu eğitim sürecinde deşifre için özel hazırlanmış parçalarla yaptığı çalışmalar sonucu deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna varılmaktadır.

6. Kontrol grubu ğrencilerinin deşifre amacı gütmeden yaptıkları repertuar çalışmalarının deşifre becerisini kazanmalarındaki etkisine ilişkin ntest-son test 1 ve 2’den elde edilen verilerin Wilcoxon Testi ile yapılan analiz sonucunda anlamlı fark olmadığı ($Z=1.134$, $Z=.962$) belirlenmiştir. Buna göre deşifre çalışmalarına yer verilmeden piyano eğitimi alan kontrol grubunu ğrencilerinin eğitimleri sonunda deşifre becerisini kazanma durumlarında olumlu gelişme gösteremedikleri sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlara göre piyano öğretim sürecinde deşifre becerisinin kazandırılmasına yönelik aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

1. MEB Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Dersi Öğretim Programı'nda emel beceriler içinde yer alan ve kazanılmasının gerekli ve zorunlu olduğu belirtilen deşifre becerisine gereken önem verilmelidir. Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılabilmesi için öğretmenler tarafından düzenli deşifre çalışması yaptırılmalı, öğrenci deşifre çalışma yapma disiplinine alıştırılmalıdır. Bu nedenle birinci sınıftan itibaren deşifre becerisinin kazandırılabilmesi için sistematik ve düzenli deşifre çalışmaları yaptırılmalı her dersin belli bir süresi deşifreye ayrılmalıdır.
2. Deşifre öncesinde ve deşifre sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar öğrenciye anlatılmalı ve bunların davranışa dönüşebilmesi için derslerde düzenli çalışmalar yaptırmanın dışında deşifre ödevleri verilmeli ve öğrencinin kendini kontrol edebilme yönünün gelişmesi sağlanmalıdır.
3. Deşifre becerisinin kazanımını destekleyen en önemli derslerin başında gelen müziksel işitme, okuma, yazma dersinde deşifre öğretimini destekleyen çalışmalara ağırlık verilmelidir.
4. Deşifre becerisinin kazanımını ölçebilmek için piyano sınavlarında deşifreye yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Agay, D. (1981). Teaching Piano. (Volume 1). New York: Yorktown Music Press, Inc.
- Aral, N. (1999), Sanat Eğitimi-Yaratıcılık Etkileşimi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15, 11-17.
- Bastien, James W. (1988). How To Teach Piano Successfully. (3. Baskı). California: Kjos Music Company.
- Bebek, F.(2007). İlköğretimde Ders İçi ve Ders Dışı Müziksel Etkinliklerin Öğrenci ve Öğretmenlerin Müziksel Davranış ve Yaşantılarına Etkileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bernstein, S. (1981). With Your Own Two Hands. New York: G. Schirmer.
- Boitos, M. (1998), July/August. Scan The Page, Move The Eye. 8-10.Clavier.
- Buchanan, G. (1964). Skills of Piano performance in The Preparation of Music Educators. Journal of Research in Music Education, 134-138.
- Byrant. C.M. (1997). Sight-Reading is An Art. February, 42.
- Çilden, Ş. (2003). Çalgı Eğitiminde Nitelik Sorunu. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu (26-31 Ekim). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Çimen, G. (1997). Piyano Eğitiminde Deşifre. A.İ.B.Ü. Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Sempozyumu, Bolu.
- Çimen, G. (2001). Piyanoda Deşifre Öğretimine Yaklaşımlar. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Cilt:14, No:2, 95.
- Coşkun, M. (2001). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalında Uygulanmakta Olan Piyano Eğitiminde Deşifrenin Yeri ve Önemi. Ankara: Yüksek Lisans Tezi Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Dicle, H. (1996). Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Kuruluş Amaçları ve Bugünkü Durumları. I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu, 43. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.
- Ercan, N. (2008). “Notaları Ağır Okuma Alışkanlığı”, “Piyano Eğitiminde Nota Okuma Becerisinin Önemi”. Piyano Eğitiminde İlke ve Yöntemler. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Ertürk, S.(1994). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi.
- Fenmen, M. (1991). Müzikçinin El Kitabı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gün, E. (2007). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Derslerindeki Başarı Durumları ve Başarılarını Etkileyen Faktörler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Günay, E. (2006). Müzik Sosyolojisi. İstanbul:Bağlam Yayıncılık.
- Güneş, Y. (1995), Aralık. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Semineri, Bursa.
- Harrel, R. (1996). Components Of Sight Reading. Clavier, Şubat, s.25.
- Haug, S. (2000). Deşifre Çalma ve Görsel Algılama. Çev. Gül Çimen. ...Ve Müzik. H.Ü .Devlet Konservatuvarı, Sayı 5, 25, Ankara
- Johnson, T.A. (1964). Read And Play. New York, USA: Edition Peters.
- Kahramansoy, C. (2006). Müzik Öğretmenliği Programlarında Görevli Piyano Öğretim elemanlarının Müzik Alan Bilgisinin Derse Transferi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Kalyoncu, N. (1996). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik Bölümlerinde Piyano Öğretim Programlarının Hedeflerine Ulaşma Durumu, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi

- Kamacioğlu, F. (1996). I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu, Bursa.
- Kasap, B.T. (1994). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Yardımcı Çalgı Piyano Dersleri Üzerine Bir Araştırma. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebi'nden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu. 2, 510-525. Isparta
- Kıvrak, İ.(2003). Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Piyano Eğitimi. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu (26-31 Ekim). İnönü Üniversitesi. Malatya.
- Kutluk, Ö. (1996). Okul Şarkılarına Piyano İle Eşlik Yapabilme Becerisinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Çalışma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.
- Küçük, A. (1994). Bir Piyano Eseri Nasıl Çalışılır? . Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Özel Sayı,185.
- MEB, (2006). AGSL Piyano Dersi Öğretim Programı (9,10,11 ve 12. Sınıflar). Ankara.
- Nalbantoğlu, H. Ü. (1995). Çağdaş Yaşam ve Çağdaş Sanat Üzerine Heidegger'den Bir Dolanım. Defter Dergisi, Sayı.8.
- Newman, W.S. (1984). The Pianist's Problems, Fourth Edition. New York: Da Capo Press.
- Özen, M. (1994). Ankara'daki İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerinin Genel Müzik Eğitiminden Beklentileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisan Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özgür, Ü. (1995). Mesleki Müzik Eğitiminde Deşifrenin Önemi. Flarmoni Sanat Dergisi, Mayıs:15, Ankara.

- Read, H. (1960). Sanat ve Toplum. (Çev. Selçuk Mülâyim). Ankara. Ümran Yayınları.
- San, İ. (1977). Sanatsal Yaratma ve Çocukta Yaratıcılık. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Sönmez, V. (2001). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözer, V. (1998). Müzik Ansiklopedik Sözlük. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Spillman, R. (1990). Sight Reading At The Keyboard. New York. USA: Schirmer Books.
- Tufan, S.(1996). I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümleri Sempozyumu. Bursa.
- Tufan, S. (2000). Piyano Eğitiminde Deşifre Çalışmaları. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 20, 3, 101-104.
- Türkmen, N. (2008). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tütün, M.İ. (2003). Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Piyano Öğretim Programlarının Hedeflerine Ulaşma Durumu. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tanrıverdi. A. (1997). Güzel Sanatlar Eğitiminde Müzik Eğitimi ve Müzik Eğitimi İçerisinde Çalgı Eğitiminin Toplumsal Boyutu. Flarmoni Sanat Dergisi, Sayı.20
- Uçan, A. (1989). Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. Türk Eğitim Derneği VII. Öğretim Toplantısı. Ankara: Türk Eğitim Yayınları.
- Uçan, A. (1993). Müzik Öğretimi Nasıl Geliştirilebilir?, Müzik Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1994). Müzik Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (2005). Müzik Eğitimi. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Yılmaz, N. (2006). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Uygulanan Piyano Eğitiminin Değerlendirilmesi. Ulusal Müzik Sempozyumu Bildirisi (26-28 Nisan). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Yönetken, H.B. (1996). “Türkiye’de Müzik Eğitiminin Önemi”, Müzik Öğretimi (Hazırlayan Say, A.). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

EKLER

GÖZLEM FORMU 1

Öğrencinin adı:

Soyadı:

Eserin adı:

Tarih:

KRİTERLER			DEĞERLENDİRME
	Ev	Hayır	
1. Eserin hız terimine dikkat etmesi			
2. Eserin ölçü işaretine dikkat etmesi			
3. Eserin donanımına dikkat etmesi			
4. Eser içinde geçen ritimlere dikkat etmesi			
5. Eser içinde geçen suslara dikkat etmesi			
6. Eser içindeki gürlük ve anlatım işaretlerine dikkat etmesi			
7. Ellerin esere başlama konumuna dikkat etmesi			

GÖZLEM FORMU 2

Öğrencinin Adı:

Soyadı:

Eserin Adı :

Tarih:

KRİTERLER	Mevcut Değil	Zayıf	Orta	İyi	Çok İyi	DEĞERLENDİRME
1. Eseri gerçek temposundan daha yavaş bir tempoda çalmaya dikkat etmesi						
2. Parmak numaralarına ve cümlelemeye dikkat etmesi						
3. Notaları tek tek değil, grup halinde görmeye çalışması						
4. Sürekli birkaç ölçü ileriye görmeye çalışması						
5. Çalarken ellere bakmayarak gözlerini sürekli nota üzerinde tutmaya dikkat etmesi						
6. Hata yaptığında durmamaya, devam etmeye çalışması						

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU**Adı ve Soyadı : Tarih:****Sınıfı :****No :****Bu çalışmada neler yaptım?**

.....
.....

Bu çalışmada neler öğrendim?

.....
.....

Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler?

.....
.....

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler?

.....
.....

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım:

.....
.....

Specimen Sight-Reading Tests

PIANO

GRADE 1

Graded in accordance with the standards set at the examinations of
The Associated Board of the Royal Schools of Music

THE ASSOCIATED BOARD OF
THE ROYAL SCHOOLS OF MUSIC

2

Like a march

Exercise 2, 'Like a march', is in 4/4 time. The right hand starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure has a forte (*f*) dynamic and a first ending bracket over the next three measures. The bass line enters in the fourth measure with a forte (*f*) dynamic and a first ending bracket over the next three measures. The exercise concludes with a double bar line.

5

Smoothly

Exercise 5, 'Smoothly', is in 3/4 time. The right hand starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure has a mezzo-piano (*mp*) dynamic and an 'expression' marking. The bass line enters in the second measure with a mezzo-piano (*mp*) dynamic and a first ending bracket over the next three measures. The exercise concludes with a double bar line.

7

With a swing

Exercise 7, 'With a swing', is in 3/4 time. The right hand starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure has a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The bass line enters in the second measure with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The exercise concludes with a double bar line.

9

Andante

Exercise 9, 'Andante', is in 4/4 time. The right hand starts with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first measure has a forte (*f*) dynamic. The bass line enters in the second measure with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The exercise concludes with a double bar line.

13 Like a march
mf marcato
mf

29 Marcato
f
f

34 Moderato
mf
mf

36 Moderato
p
p

46 Briskly
f *mp espressivo* *f* *mf* *dim.* *p*

A10104 890392

THOMAS A.
JOHNSON

READ AND PLAY

No. 1
BEGINNERS TUNES
75 Tuneful Pieces

EDITION PETERS
LONDON FRANKFURT NEW YORK

UNIVERSITY OF OKLAHOMA
LIBRARIES

11

Moderate pace

1

14

Moderate time

5

21

March time

5

22

Lively

5

24

March time

2

Moderate time

26

3/4

Moderate time

39

3/4

March time

40

4/4

Waltz time

45

3/4

Lively

47

2/4

Waltz time

51

3/4

Lively

53

5

A little lively

56

5

March time

60

5

A little lively

68

4

March time

69

5

Specimen Sight-Reading Tests

PIANO

GRADE 2

Graded in accordance with the standards set at the examinations of
The Associated Board of the Royal Schools of Music

THE ASSOCIATED BOARD OF
THE ROYAL SCHOOLS OF MUSIC

3

Slow march

mf

4

Detailed description: This musical score is for a 'Slow march' in 4/4 time, marked *mf* (mezzo-forte). It consists of five measures. The treble clef staff begins with a first ending bracket over the first measure, which contains a half note G4. The melody continues with quarter notes A4, B4, C5, and D5 in the second measure, followed by quarter notes C5, B4, A4, and G4 in the third measure. The fourth measure contains a half note F#4, and the fifth measure contains a half note E4. The bass clef staff has whole rests in the first two measures, followed by a half note G3 in the third measure, and half notes F#3 and E3 in the fourth measure, and half notes D3 and C3 in the fifth measure. A '4' is written below the bass staff at the end of the fifth measure.

7

Slowly swinging

mp

Detailed description: This musical score is for a 'Slowly swinging' piece in 4/4 time, marked *mp* (mezzo-piano). It consists of five measures. The treble clef staff has whole rests in the first two measures, followed by a half note G4 in the third measure, a half note F#4 in the fourth measure, and a half note E4 in the fifth measure. The bass clef staff has half notes G3 and F#3 in the first measure, half notes E3 and D3 in the second measure, a whole rest in the third measure, a whole rest in the fourth measure, and half notes C3 and B2 in the fifth measure.

DENES AGAY'S LEARNING TO PLAY PIANO

BOOK ONE / PRIMER

Book design and layout by Len Vogler
Illustrations by Jim Rose

Copyright © 1987 Yorktown Music Press, Inc.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the publisher except by a reviewer who may quote brief passages in a review.

Order No. YK 20485

US International Standard Book Number: 0-8356-8069-7
UK International Standard Book Number: 0-7119-1014-6

Exclusive Distribution:
Music Sales Corporation
225 Park Avenue South, New York, NY 10003
Music Sales Limited
8/9 Fifth Street, London W1V 5TZ England
Music Sales Pty. Limited
120 Rathachild Street, Rosebery, Sydney, NSW 2018, Australia

Printed in the United States of America by
Vicks Lithograph and Printing Corporation

Yorktown Music Press, Inc.
New York/London/Sydney/Cologne

40

- W1 Observe that the melody of the right hand is imitated exactly by the left hand starting one measure later. This type of imitative composition is called a **canon** (or **round**, if it is sung).

Follow Me

Comfortably

W1

Fol-low me to school, fol-low ev-'ry rule.

W

I will lead the way, then you won't go a-stray.

MICHAEL AARON ADULT PIANO COURSE

BOOK ONE

BOOK TWO

BELWIN MILLS MUSIC LTD
250 PURLEY WAY
CROYDON · CR9 4QD

EXPRESSION MARKS

Word	Abbreviation	Meaning
PIANO	<i>p</i>	means play softly
FORTE	<i>f</i>	means play loud

THE words of this piece are the guide to its expression. When you sing "Soft, soft" etc., play softly. When you sing "Loud, loud" etc., play loudly.

Soft, Soft, Music Is Stealing

Arranged by
MICHAEL AARON

Moderato

Soft, soft mu - sic is steal - ing,

Sweet, sweet lin - gers the strain

Loud, loud now it is peal - ing,

Wak - ing the ech - oes a gain.

Yes, yes, yes, yes, Wak - ing the ech - oes a - gain.

A.N : 2710

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürü

Sayı : B.08.4.MEM.4.42.00.19/ 8482

23-02-2009

Konu : Araştırma izni

SELÇUK ÜNİVERSİTESİNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 22/12/2009 tarihli ve B.30.2.SEL.0.41.00.00/ 360 - 8072 sayılı yazı

Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği yüksek lisans programı 074217011002 numaralı öğrencisi Burcu ÖZER'in " Piyano Eğitiminde Deşifre çalışmalarının Çalma Becerisine Etkisi" konulu araştırmasını, İlimiz Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerine uygulama talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen ve onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırmanın, İlimiz Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerine uygulanmasında sakınca görülmemektedir

Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen nüshalar kullanılacak ve sonucun CD ortamında iki nüsha olarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve adı geçene tebliğini rica ederim.

Erdoğan ÜLKER
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER:

- 1-Uygulama formu (2 sayfa)
- 2-Araştırma izin dilekçe formu

18.02/2009 Uzman : M.HALİM
18.02/2009 Şb.Md. : M.ACAR
20.02/2009 Müdür : H.ŞAHİN

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Burcu ÖZER	İmza:		
Doğum Yeri:	İstanbul			
Doğum Tarihi:	13.12.1979			
Medeni Durumu:	Bekar			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Mezuniyet Yılı
İlköğretim	30 Ağustos Kazım Karabekir İlkokulu		İstanbul	1990
Ortaöğretim	İ.Ü.Devlet Konservatuarı	Müzik	İstanbul	1993
Lise	İ.Ü. Devlet Konservatuarı	Müzik	İstanbul	1996
Lisans	S.Ü. Eğitim Fakültesi	Müzik Öğretmenliği	Konya	2007
Yüksek Lisans	S.Ü.Eğitim Fakültesi	Müzik Öğretmenliği	Konya	2010
Tel:	05073984698			
Adres	Aşkan Mah. Haruni Sok. No5/3 Meram/ Konya			